

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

ANAMARIJA CEMIČ

**Leposlovje v časopisu *Proletarec*
med letoma 1927 in 1940**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2023

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

ANAMARIJA CEMIČ

**Leposlovje v časopisu *Proletarec*
med letoma 1927 in 1940**

Magistrsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Dvopredmetni univerzitetni študijski
program druge stopnje: Slovenistika

Ljubljana, 2023

»Kdor išče cilj, bo ostal prazen, ko ga bo dosegel; kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil v sebi.«

(Nejc Zaplotnik)

Zahvala

*Zahvaljujem se mentorju red. prof. dr. Miranu Hladniku za usmerjanje in neizmerno
potrpežljivost.*

*Najlepše se zahvaljujem nekdanjim sodelavcem in sodelavkam z OŠ Poljane. Poljanci – močno
vas pogrešam, hvala za vse strokovne in tudi povsem življenjske nasvete.*

*Zahvala gre tudi prijateljem iz študentskih dni. Haris, Kire, Žan, Erna, Metka in Jasna –
HVALA!*

Hvala tebi, Tine, ker že slabo desetletje vsak dan verjameš vame. Ob tebi in s tabo je vedno lepo.

In nenazadnje – Luciji in Rebeki.

Izveček

Leposlovje v časopisu *Proletarec* med letoma 1927 in 1940

Magistrsko delo podrobneje predstavlja leposlovje v delavskem časopisu *Proletarec* med letoma 1927 in 1940. Statistična analiza pridobljenih podatkov prikazuje količino leposlovnih objav po letnikih; razmerje med enkratnimi objavami in objavami v nadaljevanjih; dolžino leposlovnih del; količino leposlovja v angleškem in slovenskem jeziku; razmerje med izvirno in prevodno literaturo; razmerje med znanimi in neznanimi avtorji; produktivnost posameznih avtorjev; razmerje med proznimi, pesniškimi in dramskimi leposlovnimi objavami ter zastopanost vrstnih oznak v naslovih in podnaslovih leposlovnih del. Kronološko zasnovano bibliografijo leposlovnih objav v časniku *Proletarec* sem objavila na spletišču Wikivir.

Ključne besede: *Proletarec*, bibliografija, slovenska književnost v ZDA, leposlovje

Abstract

Literature in the newspaper *Proletarec* between 1927 and 1940

This master's thesis presents in more details the literature in the socialist newspaper *Proletarec* between 1927 and 1940. The statistical analysis of the obtained data shows the amount of literary publications by year; the ratio between one-time publications and publications in sequels; the length of literary works; amount of literary works in English and Slovenian; ratio between known and anonymous authors; literary productivity of individual authors; ratio between prose, poetry and dramatic literary publications, and the representation of genre markings in titles and subtitles of literary works. The chronologically arranged bibliography of literary publications in *Proletarec* was published on Wikisource.

Key words: *Proletarec*, bibliography, Slovene literature in the USA, literature

KAZALO

1	UVOD	8
2	ČASOPIS <i>PROLETAREC</i>.....	9
3	GLASILO MED LETOMA 1927 IN 1940	10
4	BIBLIOGRAFIJA LEPOSLOVJA V ČASOPISU <i>PROLETAREC</i> 1927–1940	15
4.1	1927	15
4.2	1928.....	17
4.3	1929.....	19
4.4	1930.....	21
4.5	1931.....	24
4.6	1932.....	26
4.7	1933.....	27
4.8	1934.....	27
4.9	1935.....	28
4.10	1936.....	29
4.11	1937.....	31
4.12	1938.....	32
4.13	1939.....	35
4.14	1940.....	36
5	ANALIZA LEPOSLOVNIH DEL V <i>PROLETARCU</i> 1927–1940.....	38
5.1	Količina leposlovnih objav med letoma 1927 in 1940.....	38
5.2	Leposlovje v angleškem in slovenskem jeziku	42
5.3	Izvirno in prevodno leposlovje.....	43
5.4	Avtorji leposlovja.....	45
5.5	Analiza zvrsti.....	49
5.6	Podnaslavljanje del.....	51
6	ZAKLJUČEK	52
7	VIRI IN LITERATURA	54
	SEZNAM PRILOG.....	55

Kazalo slik

Slika 1: Naslovnica Proletarca, Chicago, 31. 3. 1927	10
Slika 2: Napoved spremembe formata, Chicago, 28. 3. 1929	11
Slika 3: Nova oblika Proletarca, Chicago, 4. 4. 1929	11
Slika 4: Naslovnica Proletarca ob Zavertnikovi smrti, Chicago, 5. 9. 1929	12
Slika 5: Vprašanje Proletarca in njegove podobe, Chicago, 8. 9. 1932	13
Slika 6: Novica o smrti pisatelja Ivana Vuka, Chicago, 13. 12. 1939.....	14

Kazalo tabel

Tabela 1: Izvirno in prevodno leposlovje po letnikih	45
Tabela 2: Avtorji in avtorice, podpisani z inicialkami ali delnim imenom in priimkom	46
Tabela 3: Razrešeni psevdonimi	47
Tabela 4: Neopredeljeni avtorji in avtorice	48

Kazalo grafov

Graf 1: Število leposlovnih objav v Proletarcu v posameznem letniku.....	39
Graf 2: Število enkratnih leposlovnih objav in leposlovnih objav v nadaljevanjih.....	41
Graf 3: Deset najdaljših leposlovnih del.....	41
Graf 4: Delež leposlovnih objav v angleškem in slovenskem jeziku	42
Graf 5: Število objav v angleškem in slovenskem jeziku v posameznem letniku	43
Graf 6: Delež izvirnega in prevodnega leposlovja.....	44
Graf 7: Deset najproduktivnejših avtorjev.....	49
Graf 8: Delež besedil glede na literarno zvrst.....	50
Graf 9: Število del glede na zvrst po letnikih	50
Graf 10: Vrstne oznake v naslovih in podnaslovih.....	51
Graf 11: Kontinuiteta vrstnih oznak v naslovih in podnaslovih	52

1 UVOD

V magistrskem delu sem se ukvarjala s pregledom leposlovja v delavskem časopisu *Proletarec* v obdobju med letoma 1927 in 1940. Proletarčevi začetki segajo v leto 1906, ko je v Chicagu v ZDA izšla prva številka časopisa. Namen časopisa je bil jasen – širiti socialistični duh med slovenskimi izseljenci in njihovimi potomci v ZDA, zlasti v zvezni državi Illinois.

Nastanku časopisa in njegovi zgodovini sem posvetila drugo poglavje pričujočega dela. O glasilu med letoma 1927 in 1940 ter njegovih formalnih in vsebinskih spremembah pa izčrpnije pišem v naslednjem, tretjem poglavju magistrske naloge.

V štirinajstletnem obdobju je izšlo 729 številčk časopisa, približno 52 letno. Digitalizirane izvode najdemo na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije (dLib.si). Vse številke sem natančno pregledala in oblikovala bibliografski seznam leposlovnih del, ki predstavlja osrednji del magistrske naloge in ga je sedaj moč najti tudi na spletišču Wikivir. Odločanje o literarnosti objav je predstavljalo precejšen izziv, zato sem med leposlovne prispevke uvrščala tudi polliterarna dela, kot so eseji, literarizirani potopisi ter memoari. Pri razločevanju leposlovnih objav od neleposlovnih sem sledila naslednjim kriterijem: oznaki literarne vrste v naslovu oz. podnaslovu dela, prepoznavni obliki (pesmi, dramska dela), opredelitvi dela v napovedniku na prvi strani časopisa in uporabi literarnih sredstev ter literarnih postopkov.

Popisano leposlovje sem kronološko uredila in se v nadaljevanju osredotočila na statistično analizo leposlovja, pri čemer sem se posvetila literarni produkciji po letnikih, količini enkratnih objav in objav v nadaljevanjih, deležu leposlovja v slovenskem in angleškem jeziku ter razmerju med prevodno in izvirno literaturo. V ločenem podpoglavju sem analizirala avtorje leposlovnih objav. Veliko avtorjev se je namreč podpisovalo s psevdonimom ali delnim imenom, ki sem ju s pomočjo spletnih virov in priročnika poskušala razvozlati. Nekaterih avtorjev narodnostno in spolno nisem mogla opredeliti. V zadnjih dveh korakih obdelave podatkov sem predstavila zastopanost poezije, proze in dramatike v popisanem leposlovju ter vrstnih oznak v naslovih in podnaslovih literarnih objav.

2 ČASOPIS PROLETAREC

Leta 1905 sta Frank Petrič in Jože Zavertnik v Chicagu pričela izdajati socialistični časopis *Glas svobode*, namenjen slovenskemu delavstvu v Združenih državah Amerike. Leto kasneje sta urednikovanje zaradi spora z vodjo časopisa opustila in začela urednikovati *Proletarcu*.

Časopis *Proletarec* je tako prvič izšel januarja 1906 kot mesečnik s komaj 100 naročniki, pri tem pa sledil načelom in programu Jugoslovanske socialistične zveze (JSZ) – politične in kulturne organizacije Jugoslovanov v izseljenstvu. Ko je uredništvo leta 1907 prevzel Ivan Molek, je glasilo svoj krog naročnikov razširilo, k čemur je nedvomno prispevala tudi novonastala rubrika, namenjena hrvaškemu bralstvu.

Proletarčeva obstoječa publika in pridobivanje novih bralcev sta bila skozi celotno zgodovino izhajanja pomembna za obstoj časopisa in snovanje novosti. Leta 1908 *Proletarec* tako ni več izhajal kot mesečnik, temveč kot tednik.

Med letoma 1918 in 1929 je časopis izhajal v obliki revije. 4. aprila 1929 so se uredniki odločili, da stopijo korak nazaj in spet posežejo po časopisnem formatu, pri čemer so kot prednost navajali večji obseg časopisa in njegovo privlačnost. *Proletarec* je poleg oblikovnih sprememb doživel tudi vsebinske. Stalnica je tako leta 1929 postala angleška stran (včasih tudi dve ali tri), namenjena novim bralcem, predvsem drugi generaciji ameriških Slovencev.

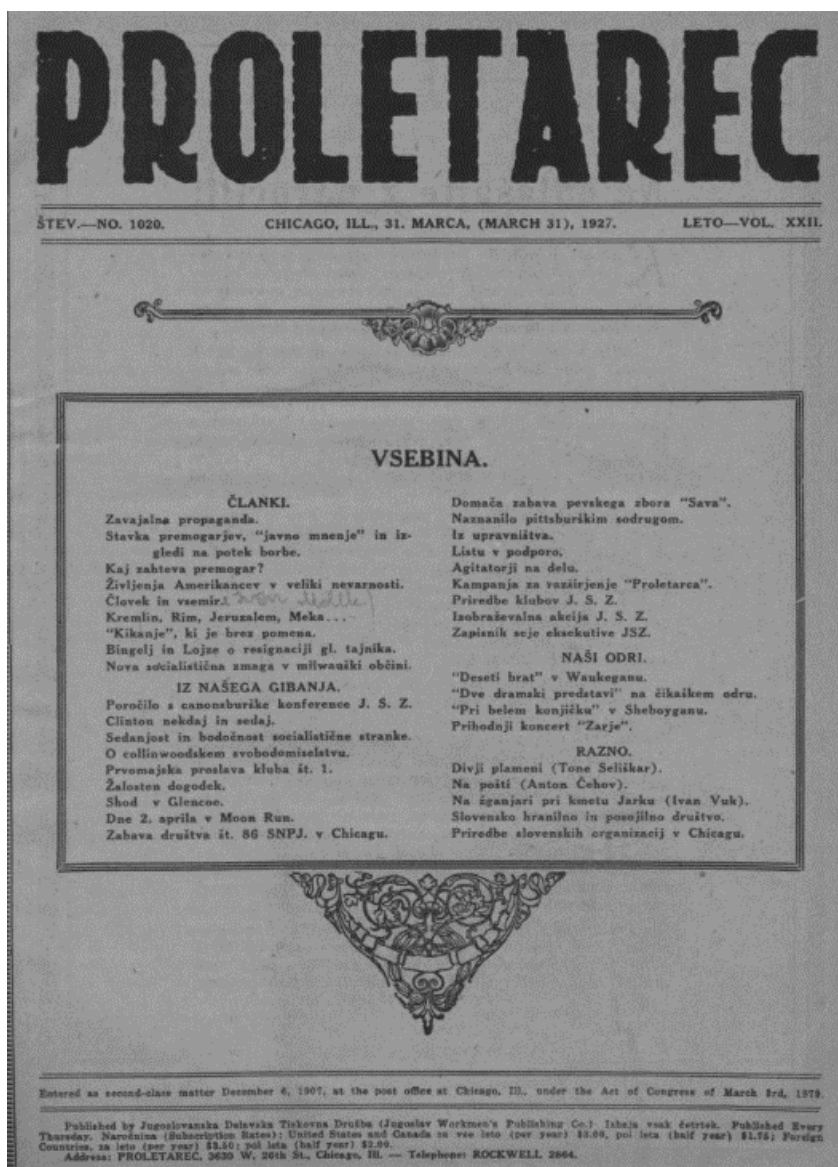
Do leta 1930 je imel *Proletarec* skoraj 3000 naročnikov, pripadnikov prve, druge in celo tretje generacije slovenskih izseljencev v ZDA, ki so po večini živeli na območju Pensilvanije, Ohia, Illinois, Minnesote, Kansasa, Wisconsin in New Yorka.

V svojem 46-letnem delovanju je časopis pogosto menjal urednike. Zavertniku in Petriču je leta 1907 sledil Ivan Molek, ki se je leta 1912 upokojil. Urednikovanje je tedaj prevzel Leopold Zakrajšek, a je zaradi spora leto zatem mesto prepustil prvemu uredniku, Zavertniku. Med letoma 1916 in 1920 je časopis vodil Etbin Kristan.

V dvajsetih letih prejšnjega stoletja je *Proletarec* izhajal pod taktirko Franka Zaitza, ki je nad časnikom uspešno bedel več kot 30 let, vse do konca izhajanja, 6. 2. 1952 (*Proletarec*, Illinois Digital Newspaper Collection, 2023).

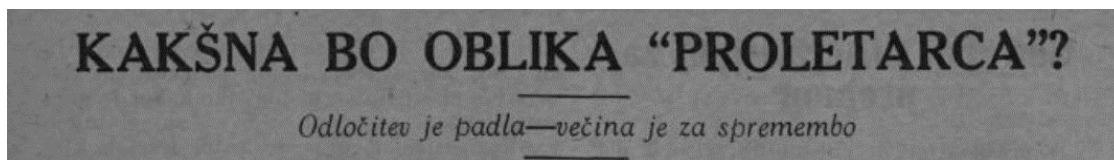
3 GLASILO MED LETOMA 1927 IN 1940

Proletarec je med 6. januarjem 1927 in 4. aprilom 1929 izhajal v obliki revije in obsegal vse od 18 pa do 80 strani – največ v zadnji aprilski (prvomajski) številki, posvečeni prazniku dela. Na naslovnici revije najdemo podatke o številki in letniku, datum izdaje ter napoved vsebine, pri čemer ne moremo govoriti o klasičnem kazalu, saj naslovi niso opremljeni s številkami stranmi. Prispevke najdemo v štirih stalnih rubrikah: Članki, Iz našega gibanja, Naši odri in Razno.

Slika 1: Naslovnica Proletarca, Chicago, 31. 3. 1927

Konec marca 1929 je uredništvo napovedalo novo obliko *Proletarca*. Revija je tako postala časnik na osmih straneh, s čimer so povečali obseg glasila in ponudili še več prostora socialistično obarvanim razpravam in leposlovju. S spremembo oblike se sicer niso strinjali vsi klubi Jugoslovanske socialistične zveze. Proti so se izrekli klubi s sedeži v Detroitu, Springfieldu, Virdenu, Conemaughu, Barbertonu in Sheboyganu.

Slika 2: Napoved spremembe formata, Chicago, 28. 3. 1929

Posodobljena oblika je bila po besedah uredništva namenjena tudi pospešeni agitaciji za nove naročnike – glasilo je namreč postalo dostopnejše.

Slika 3: Nova oblika *Proletarca*, Chicago, 4. 4. 1929

Ob naslovnici, namenjeni aktualnemu delavsko-političnemu dogajanju na jugoslovanskih, ameriških in svetovnih tleh, časopis odlikujejo naslednje rubrike: Glasovi iz našega gibanja, Dopisi, Drama in glasba, Knjigarna Proletarca ter Angleška stran (Our English Page).

Poleg spremembe formata je istega leta odmevala tudi smrt očeta *Proletarca*, Jožeta Zavertnika. Pokojnemu uredniku so posvetili več septembrskih števil, v katerih so se spominjali njegovega delovanja v “starem kraju” in v novi domovini. Iz prispevkov izvemo, da je bil Zavertnik po poklicu železničar, po prihodu v ZDA pa se je izkazal kot ustanovni član JSZ, ustanovitelj društva Naprej, neumoren socialist in publicist s širokim krogom privrženecv in, presenetljivo, tudi sovražnikov. Zavertnik je ob smrti zapustil sedem otrok in ženo Heleno. Z raziskovanjem po spletu lahko ugotovimo, da v okolici Chicaga še vedno živijo njegovi potomci.

Slika 4: Naslovnica *Proletarca* ob Zavertnikovi smrti, Chicago, 5. 9. 1929

Prvomajska številka leta 1930 je bila posvečena 25-letnici *Proletarca* in je vsebovala 32 strani. Ob tej priložnosti so se avtorji prispevkov spomnili vseh dotedanjih urednikov, delovanja Jugoslovanske socialistične zveze in njenih društev, agitacije za časopis ter položaja ameriških Slovencev pred 25 leti in leta 1930. Četrtnina strani (8) je bila namenjena angleško govorečemu bralstvu.

Istega leta je odmevala tudi smrt politika in gospodarstvenika Antona Kristana, ki je leta 1927 potoval po ZDA in obiskal vsa pomembnejša stičišča Jugoslovancev onkraj luže. Preminulemu so posvetili prvo avgustovsko številko glasila.

V drugi polovici leta 1932 se je *Proletarcec* znašel v težavah. Zaradi finančnega dolga in izgube naročnikov je moralo uredništvo obseg časopisa za več kot leto dni skrajšati. Časnik z osmimi stranmi je tako postal glasilo z nestalnim obsegom (2–8 strani). Uredništvo je leto kasneje, natančneje 25. 10. 1933, napovedalo izhajanje na 6 straneh, kar je časopis zaznamovalo vse do konca leta 1940. Enako je veljalo tudi za tematsko prvomajsko številko.

Vprašanje Proletarca in njegove naloge

Ta številka "Proletarca" je izšla samo na 4. straneh. Vzrok je kriza. Od aprila 1929 do zdaj je izhajal v večjem obsegu kot kdajkoli poprej. Ameriški in drugi sodrugi so se čudili kako more tako majhna skupina izdajati tako velik socialističen list, toda breme smo zmagovali in list financirali z rednimi in izrednimi dohodki do tega leta brez kakih posebnih kolekt v tiskovni fond. Ker pa so viri, iz katerih je Proletarec pokrival svoj primanjkljaj (knjigarna, koledar, majska številka in oglasi v Proletarcu) nazadovali, smo zagazili v dolg, ki znaša zdaj blizu tri tisoč dolarjev. Dasi je število naročnikov lani naraslo, je finančno to le malo izdalo, ker nas stane vsaka celoletna izdaja "Proletarca" nad \$5, prejmemo pa zanjo \$3. K vsaki naročnici je torej treba doplačati najmanj \$2 na leto. Če bi imeli za par tisoč dolarjev oglasov na leto več, bi bil primanjkljaj toliko manjši. In če bi imel list tisoč več naročnikov, bi tudi to pomenilo precejšnjo razliko, kajti čimvečja je naklada publikacije, toliko manj stane povprečen izvod.

Med Slovenci v Ameriki je le kakih 30,000 oseb — ali pa niti toliko ne, ki so direktno naročeni na ta ali oni list, ali na več listov. In med to malo skupino je mogoče socialističnemu listu dobiti v najboljšem slučaju le par tisoč naročnikov, kajti masa delavcev je pač še nezavedna in se brani tistega časopisa, ki bi ji bilo najbolj v korist.

Zaradi širokih aktivnosti JSZ, njenih klubov in Prosvetne matice, je Proletarec celo na 8. straneh premajhen list. Vendar pa je namenu v takem obsegu dobro odgovarjal. Na štiri strani tega ne bo mogel. Skrbeti moramo torej, da se čimprej iznebimo dolga, kar je v prvi vrsti mogoče s prispevki v tiskovni fond, in pa da dobimo listu nove naročnike vsaj v tolikem številu, da nadomestijo one, ki vsled dolgotrajne nezaposlenosti odpadejo. Letos smo radi tega vzroka izgubili že nad 300 naročnikov, kar je morda v primeri z drugimi listi malo toda vendar preveč.

To ni prva kriza, ki je zadela Proletarca. Bil je v teku 27. let že večkrat v opasnosti. Se v vsaki so ga aktivni sodrugi in naročniki s prispevki v tiskovni fond obvarovali pred prenehanjem. Ampak ta kriza je hujša kot prejšnje raditega, ker je pognala v dolgotrajno nezaposlenost več naročnikov in delavcev v splošnem kot katerakoli prejšnja. Mnogi bi radi prispevali, pa ne morejo. Veliko je pa tudi onih, ki mislijo, da ni tist v nikakršni opasnosti nego da "jamramo" kar tako iz navade. Toda stvar je resna. V tiskovni fond moramo zbrati vsaj \$2,500 in ob enem je treba dobiti listu novih naročnikov in oglasov.

Naš trden namen je izdajati Proletarca spet na 8. namesto na 4. straneh ko hitro mogoče. Ampak mogoče nam bo to edino z vašim sodelovanjem.

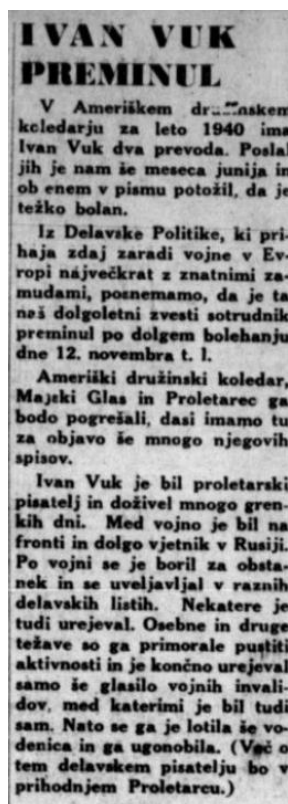
Slika 5: Vprašanje *Proletarca* in njegove podobe, Chicago, 8. 9. 1932

Časopis je v obdobju med letoma 1927 in 1940 ponujal prostor za prikaz različnih idej in stališč ter polemiko. Med najodmevnejšimi novicami je nedvomno tudi novica o izstopu Ivana Moleka iz Jugoslovanske socialistične zveze in Ameriške socialistične stranke 27. 7. 1936, kar je pomenilo tudi konec Molekovim prispevkom, kolumnam in esejem v *Proletarcu*.

Leta 1936 je v časopisu zaživela angleška rubrika, namenjena mladim bralcem, *The Falcons Nest (Our Falcon Corner)*. Vsebovala je krajše poljudne prispevke, uganke, aforizme, preproste pesmi ter nagradna vprašanja. Rubriko je urejala Mary Jugg Molek.

Konec tridesetih let prejšnjega stoletja je *Proletarec* obširneje poročal o vzponih fašizma in nacionalsocializma v Italiji, Nemčiji ter drugod po Evropi. O nevarnosti Hitlerjevega vzpona na oblast sicer časnik piše že leta 1932, poročanje pa se je z razraščanjem diktature stopnjevalo. Poleg

vojne konec leta 1939 odmeva tudi smrt Ivana Vuka, pisatelja, ki se je v glasilu podpisal pod največ leposlovnih del v obravnavanem obdobju.

Slika 6: Novica o smrti pisatelja Ivana Vuka, Chicago, 13. 12. 1939

Med letoma 1927 in 1940 je skupno izšlo 729 števil (povprečno 52 letno) *Proletarca*. Časnik je skozi celotno obdobje izhajal kot tednik, v spletnem arhivu pa lahko dostopamo do 728 števil časnika. Številka, ki je izšla 14. 4. 1927, ni digitalizirana.

4 BIBLIOGRAFIJA LEPOSLOVJA V ČASOPISU *PROLETAREC* 1927–1940

4.1 1927

1. Tone Seliškar: Divji plameni. Socialni roman. *Proletarec* 1927 (št. 1008–1023, 1025–1052).
2. Ivan Vuk: Najden raj. Pravljica. *Proletarec* 1927 (št. 1008).
3. Kurt Klaber (Ivan Vuk): Razgaljeni človek. Pripovedka. *Proletarec* 1927 (št. 1010).
4. V. Riha (Vaclav Tille): Modri šakal. Moderna basen. *Proletarec* 1927 (št. 1011). [Prevel Ivan Vuk].
5. Ivan Vuk: Gregor Ovsenik. *Proletarec* 1927 (št. 1012–1013).
6. Ivan Vuk: Žolti bilet. *Proletarec* 1927 (št. 1014).
7. Anonimno: Bojna pesem kitajskih revolucionarjev. *Proletarec* 1927 (št. 1014).
8. Ivan Vuk: Pol štiri. *Proletarec* 1927 (št. 1016, 1018).
9. Andrej Soboljev: Poslednja noč. Novela. *Proletarec* 1927 (št. 1016). [Prevel Ivan Vuk].
10. E. Marion (Elise Mühringer): Gladovna stavka. *Proletarec* 1927 (št. 1019). [Iz nemščine Ivan Vuk].
11. Anton Čehov: Na pošti. *Proletarec* 1927 (št. 1020).
12. Ivan Vuk: Na žganjari pri kmetu Jarku. *Proletarec* 1927 (št. 1020).
13. Ivan Vuk: Takrat, ko so klicali kruha. *Proletarec* 1927 (št. 1023).
14. Ivan Vuk: Vrnitev iz vojnega vjetništva. Epizoda iz mojih spominov. *Proletarec* 1927 (št. 1024). [Polliteratura – spomin, dnevnik].
15. Ivan Molek: Fiddlesticks. *Proletarec* 1927 (št. 1024).
16. Ivan Molek: Privriskal bo dan. *Proletarec* 1927 (št. 1024).
17. Andrej Kobal: Prvi majniki narednika Rožiča. *Proletarec* 1927 (št. 1024).
18. Tone Seliškar: Jazz–Band. Pesem o civilizaciji XX. stoletja. *Proletarec* 1927 (št. 1024).
19. Louis Beniger: Življenje in smrt udane dekle. *Proletarec* 1927 (št. 1024).
20. Angelo Cerkvenik: Ali more biti umetnost tendenčna? *Proletarec* 1927 (št. 1024). [Polliteratura – esej].
21. N. Pogodin (Nikolaj Fjodorovič Pogodin): Kako je kmet Izjanov premagal hudiča. *Proletarec* 1927 (št. 1025). [Iz ruščine Ivan Vuk].

22. Ivan Vuk: Zakaj joka? Indijska pravljica. *Proletarec* 1927 (št. 1025).
23. V. Doroševič (Vlas Mihajlovič Doroševič): Radovanje v peklu. *Proletarec* 1927 (št. 1026). [Iz ruščine Ivan Vuk].
24. Ivan Vuk: Dve sličici delavske borbe. *Proletarec* 1927 (št. 1027).
25. Tone Seliškar: Pesem. *Proletarec* 1927 (št. 1027).
26. Ivan Molek: Prerez naše literature. *Proletarec* 1927 (št. 1027, 1028). [Polliteratura – pregled literarne zgodovine].
27. Maksim Gorki: Zločinec. *Proletarec* 1927 (št. 1028). [Iz ruščine Ivan Vuk].
28. Ivan Vuk: Ni potreben. *Proletarec* 1927 (št. 1029).
29. Ivan Vuk: Bele noči. Iz zgodb mojega drugega "Jaza". *Proletarec* 1927 (št. 1030).
30. Tone Seliškar: Fabriške delavke. *Proletarec* 1927 (št. 1030).
31. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Kako sem postal in nehal biti dopisnik. *Proletarec* 1927 (št. 1031). [Polliteratura – spomin, dnevnik].
32. Anonimno: Žejni jelen v puščavi. *Proletarec* 1927 (št. 1031).
33. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Amerikanska slovenščina. *Proletarec* 1927 (št. 1032).
34. John Olip: Iz Chicaga do Radovljice. *Proletarec* 1927 (št. 1035, 1037–1039, 1041, 1042, 1044, 1046). [Polliteratura – potopis].
35. Ivan Vuk: Razglas župana občine Trioglave. *Proletarec* 1927 (št. 1036, 1038, 1040, 1041).
36. Anton Kristan: Preko luže. *Proletarec* 1927 (št. 1043). [Polliteratura – potopis].
37. Anton Kristan: Ameriški vtisi. *Proletarec* 1927 (št. 1046–1054). [Polliteratura – potopis].
38. John Olip: Na povratku. *Proletarec* 1927 (št. 1047, 1048, 1050). [Polliteratura – potopis].
39. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Debata v Koromandiji. *Proletarec* 1927 (št. 1051).
40. Ivan Vuk: Pravljica o šipku. *Proletarec* 1927 (št. 1053, 1054).
41. Ivan Vuk: Samo da ne razžalosti mater. *Proletarec* 1927 (št. 1055–1058).
42. Anonimno: Kakšen bo jezik bodočnosti. *Proletarec* 1927 (št. 1058). [Polliteratura – esej].
43. Pavel Dorohov: Ob gozdnem parobku. Odlomek iz Golgote. *Proletarec* 1927 (št. 1059). [Iz ruščine Ivan Vuk].

4.2 1928

1. Angelo Cerkvėnik: Esfira. Povest o votlih oĉeh. Prepis iz mojega dnevnika. *Proletarec* 1928 (št. 1060–1068).
2. Pavel Dorohov: Zmaga. Odlomek iz Golgote. *Proletarec* 1928 (št. 1060). [Iz ruščine Ivan Vuk].
3. S—k: Kuta v ljudskem humorju. *Proletarec* 1928 (št. 1066, 1067).
4. Albin Āebular: Pesem skljuĉencev. *Proletarec* 1928 (št. 1067).
5. Albin Āebular: Pretopljeni. *Proletarec* 1928 (št. 1067).
6. Āulkovski (Anton Tanc): Sodruĝa. *Proletarec* 1928 (št. 1069–1071).
7. Guy de Maupassant: Soba št. 11. *Proletarec* 1928 (št. 1072, 1073).
8. Albin Āebular: Boleĉina. *Proletarec* 1928 (št. 1072).
9. Albin Āebular: Slepi slavec. *Proletarec* 1928 (št. 1073).
10. J. S. Machar (Josef Svatopluk Machar): Poboĝna rodbina. Iz knjige Konfesije literata. *Proletarec* 1928 (št. 1074, 1075, 1077–1080, 1082–1084). [Prevod dr. Joĝe Glonar].
11. Albin Āebular: Izpod smrtnega plašĉa. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
12. Āulkovski (Anton Tanc): Mraĉni so dnevi. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
13. Tone Seliškar: Biriĉi. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
14. Ivan Molek: Kontrarevolucija. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
15. Frank S. Tauchar: Maj – rešitelj. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
16. Tone Seliškar: Pojoĉi rudarji. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
17. Ivan Vuk: Kako sem praznoval prvi maj v Turkestanu. Iz mojih spominov na sovjetsko Rusijo. *Proletarec* 1928 (št. 1076). [Polliteratura – spomin, dnevnik].
18. Ivan Molek: Bratstva znak. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
19. Anton Krizan: O slovenski knjiĝevnosti. *Proletarec* 1928 (št. 1076). [Polliteratura – esej].
20. Āulkovski (Anton Tanc): Āe hoĉeš spet sam sebe najti. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
21. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Legenda o odrešenikih. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
22. Alfons Petzold: Delavska deca. *Proletarec* 1928 (št. 1076). [Prevod: Mile Klopĉiĉ].
23. Albin Āebular: Iz strahotnih rovov. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
24. Louis Untermeyer: Caliban in the Coal Mines. *Proletarec* 1928 (št. 1076).

25. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Naši govorniki in naši ljudje. *Proletarec* 1928 (št. 1076).
26. T. S. (Tone Seliškar): Moj Bog ni njihov Bog. *Proletarec* 1928 (št. 1077).
27. Tone Seliškar: Pomladna pokrajina. *Proletarec* 1928 (št. 1080).
28. Anton Vičič: Moji vtisi o Ljubljani. *Proletarec* 1928 (št. 1081). [Polliteratura – potopis].
29. Albin Čebular: V nedeljo ob oknu. *Proletarec* 1928 (št. 1082).
30. Mile Klopčič: Ljudje iz globeli. *Proletarec* 1928 (št. 1084).
31. J. S. Machar (Josef Svatopluk Machar): Kroutil Iz knjige Konfesije literata. *Proletarec* 1928 (št. 1087). [Prevod dr. Jože Glonar].
32. Mark Twain: Slavnostni govor. *Proletarec* 1928 (št. 1088). [Poslovenil A. Šabec (Anton Šabec)].
33. Mark Twain: Poveličevanje morilcev. *Proletarec* 1928 (št. 1089). [Poslovenil A. Šabec (Anton Šabec)].
34. Albin Čebular: Pod jermeni. *Proletarec* 1928 (št. 1090).
35. Mark Twain: Moje tajništvo pri senatorju. *Proletarec* 1928 (št. 1091). [Poslovenil A. Šabec (Anton Šabec)].
36. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Tudi jaz protestiram. *Proletarec* 1928 (št. 1093).
37. Mark Twain: Ko sem kandidiral za guvernerja. *Proletarec* 1928 (št. 1093). [Poslovenil A. Šabec (Anton Šabec)].
38. Mark Twain: Nova vrsta zločina. *Proletarec* 1928 (št. 1094). [Poslovenil A. Šabec (Anton Šabec)].
39. Hans Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom. *Proletarec* 1928 (št. 1097–1101, 1103–1111). [Poslovenil E. K. (Etbin Kristan)].
40. Ivan Molek: Ob novem grobu. Ivanu Kakerju v spomin. *Proletarec* 1928 (št. 1098). [Polliteratura – nekrolog].
41. Joseph Pezdirtz: Klic sodrugom! *Proletarec* 1928 (št. 1099).
42. Albin Čebular: Ob voščeni sveči. *Proletarec* 1928 (št. 1100).
43. Anonimno: Ljubljanske kavarne in ameriška slovenščina. *Proletarec* 1928 (št. 1102). [Polliteratura – esej].
44. Albin Čebular: Trepetajoče sence. *Proletarec* 1928 (št. 1104).
45. Anonimno: V glavnjači. *Proletarec* 1928 (št. 1106). [Polliteratura – spomin, dnevnik].

46. Anonimno: Nas veže ljubezen. Koračnica danskih socialistov. *Proletarec* 1928 (št. 1110). [Prevod: M. K. (Mile Klopčič)].
47. M. K. (Mile Klopčič): Pisatelj in bojevnik Ivan Cankar. Ob 10. obletnici smrti. [Polliteratura – spomin]. *Proletarec* 1928 (št. 1110).
48. Anonimno: Par besed o razvoju teatra. *Proletarec* 1928 (št. 1111). [Polliteratura – esej].

4.3 1929

1. Hans Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom. *Proletarec* 1929 (št. 1112–1114, 1116–1127, 1129–1163). [Poslovenil E. K. (Etbin Kristan)].
2. Ivan Molek: Moderna ameriška literatura. *Proletarec* 1929 (št. 1112–1115). [Polliteratura – esej].
3. -e-č: O delavskih odrih. *Proletarec* 1929 (št. 1112). [Polliteratura – esej].
4. Carl Sandburg: Chicago. *Proletarec* 1929 (št. 1114).
5. K. T. (Frank Zaitz): Slika iz premogovniške kempe. *Proletarec* 1929 (št. 1116).
6. M. J. (Martin Judnich): Za pravdo in srce. *Proletarec* 1929 (št. 1119). [Polliteratura – ocena gledališke igre].
7. Mirko Kučič: Veriga moderne dobe. *Proletarec* 1929 (št. 1123).
8. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Povest o usodni »Loti«. *Proletarec* 1929 (št. 1126).
9. Oscar Ameringer: Herbert The Efficient. *Proletarec* 1929 (št. 1126).
10. Illinois Miner: High Tariff Blues. *Proletarec* 1929 (št. 1127).
11. Ivan Molek: Beg bednih. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
12. Tone Seliškar: Trbovlje. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
13. A. Slabe (Anton Slabe): Praznični dan. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
14. Ivan Jontez: Cesta življenja. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
15. Tone Seliškar: Barake. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
16. Louis Beniger: Prvomajska meditacija. V deželi propagande. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
17. Nace Mihevc (Ignacij Mihevc): Kako je Tilka dobila službo in moža. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
18. Ivan Molek: Zamašek. Slika iz postranskega življenja. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
19. Mile Klopčič: Sonet. *Proletarec* 1929 (št. 1128).
20. Martin Judnich: Pravijo, da sem buržunj. *Proletarec* 1929 (št. 1129).

21. Maksim Gorki: Sreča. *Proletarec* 1929 (št. 1129). [Prevod: M. K. (Mile Klopčič)].
22. Čulkovski (Anton Tanc): Umirajoči vojak. *Proletarec* 1929 (št. 1130).
23. Ben King: How often? *Proletarec* 1929 (št. 1130).
24. Mile Klopčič: Oče naš. *Proletarec* 1929 (št. 1131).
25. Adam Milkovič: Prodano dete. *Proletarec* 1929 (št. 1131).
26. Čulkovski (Anton Tanc): Hohot smrti. *Proletarec* 1929 (št. 1132).
27. Čulkovski (Anton Tanc): Kako se naredo take pesmi? *Proletarec* 1929 (št. 1132).
28. Karl Burger: Prva noč v New Yorku. *Proletarec* 1929 (št. 1132). [Polliteratura – spomin, dnevnik]. [Po *Der Tag*].
29. Tone Seliškar: Pesnik in Marks. *Proletarec* 1929 (št. 1133).
30. Albin Čebular: Če očeta ni ... *Proletarec* 1929 (št. 1133).
31. Lev N. Tolstoj: Kako je mužik odstranil kamen. *Proletarec* 1929 (št. 1133).
32. F. C. Boden (Frederick Cecil Boden): Drinking. *Proletarec* 1929 (št. 1133).
33. Mile Klopčič: Kitajske pesmi – Vojaška in Zmagovalec. *Proletarec* 1929 (št. 1134).
34. Wilhelm Hasenclever: Zakoni se bodo sklepali v nebesih. *Proletarec* 1929 (št. 1134).
35. Mile Klopčič: Hodim med oljke. *Proletarec* 1929 (št. 1137).
36. Srečko Kosovel: Odlomki. *Proletarec* 1929 (št. 1138).
37. Anonimno: Knjižne novosti na Slovenskem. *Proletarec* 1929 (št. 1139). [Polliteratura – esej].
38. Srečko Kosovel: Proletarcem. *Proletarec* 1929 (št. 1140).
39. Tone Seliškar: Moj oče. *Proletarec* 1929 (št. 1142).
40. Mile Klopčič: Slikar Gregor Perušek. *Proletarec* 1929 (št. 1142). [Polliteratura: literarizirana biografija].
41. Mile Klopčič: Martin Anderson Nexö. *Proletarec* 1929 (št. 1143). [Polliteratura: literarizirana biografija].
42. Adam Milkovič: Hrabra žena. *Proletarec* 1929 (št. 1143).
43. Jack: Between Friends. *Proletarec* 1929 (št. 1143).
44. Adam Coaldigger (Oscar Ameringer): All's Well hat Ends Well. *Proletarec* 1929 (št. 1143).
45. Adam Coaldigger (Oscar Ameringer): Time Is Money. *Proletarec* 1929 (št. 1144).
46. J. Suchy (Josip Suchy): Puščavnik Valmika in kraljična. *Proletarec* 1929 (št. 1145).

47. Ernst Toller: Nosno dekle na jetniškem dvorišču. Iz zbirke "Jetnikove pesmi". *Proletarec* 1929 (št. 1146). [Prevedel Mile Klopčič].
48. Anonimno: In Quest of Freedom and Rest. *Proletarec* 1929 (št. 1146).
49. J. Suchy (Josip Suchy): Kača v vreči. *Proletarec* 1929 (št. 1147).
50. Vinko Möderndorfer: Gorski škrat. Koroška narodna pripovedka. *Proletarec* 1929 (št. 1147).
51. Arkadij Averčenko: Pravljica o slepcu in pravičnem vladarju. *Proletarec* 1929 (št. 1147). [Prevod: C. K.].
52. Joško Oven: Za solncem. *Proletarec* 1929 (št. 1148–1163). [Polliteratura – potopis].
53. Anonimno: Harmonija v naravi in človek. *Proletarec* 1929 (št. 1148).
54. Čulkovski (Anton Tanc): Vojna s plini. *Proletarec* 1929 (št. 1148).
55. Adam Milkovič: Mr. Suhy, Lady Suhy in opica Coci na obisku v Ribnici. *Proletarec* 1929 (št. 1151).
56. Nace Mihevc (Ignacij Mihevc): Zadnjih petsto. *Proletarec* 1929 (št. 1154).
57. W. C. W. (William Henry Chamberlain): The Professor Goes to a Baseball Game. *Proletarec* 1929 (št. 1154). [Objavljeno v: *Christian Science Monitor*].
58. Venó Venomer (Mile Klopčič): Pismo iz megle. *Proletarec* 1929 (št. 1156).
59. Adam Milkovič: Mumija Mana. *Proletarec* 1929 (št. 1159).
60. Arkadij Averčenko: Moj nečak in puran. *Proletarec* 1929 (št. 1162). [Prevedel Fr. B.].
61. Georges Pourcel: Dve pismi. *Proletarec* 1929 (št. 1162).

4.4 1930

1. Joško Oven: Za solncem. *Proletarec* 1930 (št. 1164–1171). [Polliteratura – potopis].
2. Hans Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom. *Proletarec* 1930 (št. 1164, 1165). [Poslovenil E. K. (Etbin Kristan)].
3. André de Lorde: Skrivnosten napad. *Proletarec* 1930 (št. 1165).
4. Angelo Cerkvénik: Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Socialna povest. *Proletarec* 1930 (št. 1166–1180, 1182–1186).
5. Laura Tane: Waitress. *Proletarec* 1930 (št. 1168). [Objavljeno v *New Leader*].

6. Veno Venomer (Mile Klopčič): K vprašanju: umetnost in proletariat. *Proletarec* 1930 (št. 1170). [Polliteratura – esej].
7. M. Stuart Lane (Margaret Stuart Lane): Panter Sai. *Proletarec* 1930 (št. 1170).
8. Stephen Moon: Coming Down to Brass Tracks. *Proletarec* 1930 (št. 1170). [Objavljeno v *Toronto Goblin* pod naslovom Don't Shout; I Hear You Perfectly].
9. Pavel Dorohov: Sibirski punt. Ruski roman iz dni državljanske vojne. *Proletarec* 1930 (št. 1172–1180, 1182–1198). [Prevedel Ivan Vuk].
10. Anonimno: Laconics. *Proletarec* 1930 (št. 1174).
11. Anna P. Krasna (Anna Krasna Praček): Prvemu majniku. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
12. Louis Beniger: Spomladanske misli. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
13. Svetozar R. Banovec (Rudolf Banovec): Čolnič ... *Proletarec* 1930 (št. 1181).
14. Ivan Molek: Bobnica. Tragedija deklice, ki ni mogla brezmadežno spočeti. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
15. John Petrich: Proletarci proletarcu. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
16. Katka Zupančič: Iz zakotja. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
17. Čulkovski (Anton Tanc): Dajte prostora novemu maju. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
18. Angelo Cerkvenc: Naključje. Skica iz revolucijske dobe. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
19. John Olip: Iz prošlih dni. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
20. Theobald Tiger (Kurt Tucholsky): Vprašanja delavki. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
21. Ivan Molek: Ah, mister Boss! *Proletarec* 1930 (št. 1181).
22. Tone Seliškar: Sedmorojenčki. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
23. Ivan Molek: V svitu rdeče zarje. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
24. Čulkovski (Anton Tanc): Delo. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
25. Katka Zupančič: Fordka. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
26. James Rorty: I Shall Shout That Day. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
27. Adam Coaldigger (Oscar Ameringer): All's Well That Ends Well. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
28. Lord Byron: The Prisoner of Chillon. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
29. Anonimno: Men Wanted. *Proletarec* 1930 (št. 1181).
30. Saint Bernard: In the Printing Shop. *Proletarec* 1930 (št. 1181).

31. Anton Kristan: Razvoj slovenske književnosti. *Proletarec* 1930 (št. 1182). [Polliteratura – esej].
32. Anonimno: Patience. *Proletarec* 1930 (št. 1184). [Objavljeno v *Exchange*].
33. Katka Zupančič: Vzgoja pa taka ... *Proletarec* 1930 (št. 1186).
34. Mile Klopčič: Razodetje upora. *Proletarec* 1930 (št. 1186).
35. Adam Milkovič: Še zame kruha. *Proletarec* 1930 (št. 1187).
36. Ivan Vuk: Poročnik Schmidt in Zinaida. Ruski življenjski roman. *Proletarec* 1930 (št. 1188, 1189).
37. Anton Šular: S pota na obisk v domovino. *Proletarec* 1930 (št. 1189–1191). [Polliteratura – potopis].
38. Boris Kristan: Pariz. *Proletarec* 1930 (št. 1190, 1191). [Polliteratura – spomini].
39. Anton Šular: Izlet po Gorenjskem. *Proletarec* 1930 (št. 1192). [Polliteratura – potopis].
40. Čulkovski (Anton Tanc): Črna beda. *Proletarec* 1930 (št. 1192).
41. Anonimno: Let's Talk. *Proletarec* 1930 (št. 1192).
42. G. H. Dixon: A World Anthem. *Proletarec* 1930 (št. 1193).
43. Edwin Markham: The Man with the Hoe. *Proletarec* 1930 (št. 1194).
44. Anton Šular: Moji vtisi po slovenskem. *Proletarec* 1930 (št. 1194, 1196). [Polliteratura – potopis].
45. I. J. (Ivan Jontez): Blazna sirotica. *Proletarec* 1930 (št. 1197).
46. Adam Milkovič: Sužnji krvi. Roman čustev in nagonov človeka. *Proletarec* 1930 (št. 1197–1215).
47. James Russell Lowell: Freedom. *Proletarec* 1930 (št. 1198).
48. Maksim Gorki: Jetnikova pesem. *Proletarec* 1930 (št. 1199).
49. Anonimno: Cankarju (ob deseti obletnici smrti). *Proletarec* 1930 (št. 1199).
50. Anton Šular: Po Jugoslaviji. *Proletarec* 1930 (št. 1200). [Polliteratura – potopis].
51. Aleksander Neverov: Taškent – kruha bogato mesto. Ruska povest iz dni velike lakote. *Proletarec* 1930 (št. 1201–1215).
52. Anton Šular: Na povratku v Ameriko. *Proletarec* 1930 (št. 1201, 1202). [Polliteratura – potopis].
53. Matt Petrovich: Vtisi iz Goriške. *Proletarec* 1930 (št. 1202–1207). [Polliteratura – potopis].

54. Martha Shepard Pippincott: Do You Want War's Crimes? *Proletarec* 1930 (št. 1203).
55. P. O.: Konec poti. *Proletarec* 1930 (št. 1205, 1206). [Recenzija gledališke igre].
56. Frank S. Tauchar: Thanks for Insulin. *Proletarec* 1930 (št. 1208).
57. Anonimno: War – Why? *Proletarec* 1930 (št. 1210).
58. V. V. (Veno Venomer – Mile Klopčič): Pismo preljubemu Bogu. Janez Piškur se pritožuje. *Proletarec* 1930 (št. 1213).
59. Čulkovski (Anton Tanc): Cenzor. *Proletarec* 1930 (št. 1213).

4.5 1931

1. Aleksander Neverov: Taškent – kruha bogato mesto. Ruska povest iz dni velike lakote. *Proletarec* 1931 (št. 1216–1225).
2. Adam Milkovič: Sužnji krvi. Roman čustev in nagonov človeka. *Proletarec* 1931 (št. 1216–1232, 1234–1246).
3. A. P. Čehov (Anton Pavlovič Čehov): Hudoben dečko. *Proletarec* 1931 (št. 1217).
4. K. W. Aramis: Pri zdravniku. *Proletarec* 1931 (št. 1217).
5. Joško Oven: S pota na zapad. *Proletarec* 1931 (št. 1219–1221). [Polliteratura – potopis].
6. Edwin Markham: Make the Man. *Proletarec* 1931 (št. 1222).
7. Rose D. Brown: My People. *Proletarec* 1931 (št. 1224).
8. Anna P. Krasna (Anna Krasna Praček): Trpljenje. *Proletarec* 1931 (št. 1225).
9. Maksim Gorki: Povest o zločinu. *Proletarec* 1931 (št. 1226–1231).
10. Anna P. Krasna (Anna Krasna Praček): Žena. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
11. Ivan Jontez: Ciganova pot. Delavec piše ljubici. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
12. Anton Slabe: Za kruhom. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
13. Katka Zupančič: Spomeniki. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
14. Louis Beniger: Majske misli. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
15. Joško Oven: Popoldne pri Perušku. *Proletarec* 1931 (št. 1233). [Polliteratura – spomin].
16. Ernst Toller: Kako sem prišel za tri mesece v Ameriko. *Proletarec* 1931 (št. 1233). [Prevod: Veno Venomer].
17. Čulkovski (Anton Tanc): Črna beda. *Proletarec* 1931 (št. 1233). [Ponatisnjeno – že objavljeno v letu 1930, št. 1192.]

18. Katka Zupančič: Nesrečne "strigulje". *Proletarec* 1931 (št. 1233).
19. Tony Zaitz: Švaba. Črtica iz Koroške iz leta 1919. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
20. Ivan Molek: Gorila. Slika iz svobodnih dni. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
21. Benedikt Herzt: Skrivnosten dragulj. *Proletarec* 1931 (št. 1233). [Prevod Ivan Vuk].
22. Anonimno: Kdo je kriv? *Proletarec* 1931 (št. 1233). [Iz nemščine Ivan Vuk].
23. Anna P. Krasna (Anna Krasna Praček): Proletarci! *Proletarec* 1931 (št. 1233).
24. Tone Seliškar: Rudarsko mesto. *Proletarec* 1931 (št. 1233).
25. Pavel Lafargue (Paul Lafargue): Socialistična resnica. *Proletarec* 1931 (št. 1234).
26. Jože Kovač: Barikada. *Proletarec* 1931 (št. 1234).
27. Ivan Vuk: Rdeča zastava. *Proletarec* 1931 (št. 1237, 1238).
28. Hermynia zur Mühlen: Hlapec. *Proletarec* 1931 (št. 1238, 1239). [Prevedel Ivan Vuk].
29. Jože Kranjc: Bog, človek in zajec. *Proletarec* 1931 (št. 1240, 1241).
30. Sergej Jesenin: Sovjetska Rusija. *Proletarec* 1931 (št. 1242). [Prevod: Mile Klopčič].
31. Ivan Vuk: Skozi okno vlaka. Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja. *Proletarec* 1931 (št. 1242–1253).
32. Stevan Galogaža: Agent – provokator. *Proletarec* 1931 (št. 1247, 1248). [Prevod: Mile Klopčič].
33. Boris Lavrenjev: Enainštirideseti. Ruski roman iz državljanske vojne. *Proletarec* 1931 (št. 1249–1258). [Prevod: Ivan Vuk].
34. Oscar Wilde: The Bricks of Shame. *Proletarec* 1931 (št. 1254).
35. Emile Zola: Rim. *Proletarec* 1931 (št. 1259–1268). [Poslovenil Etbin Kristan].
36. William Morris: Socialism. *Proletarec* 1931 (št. 1259).
37. Thomas Wentworth Higginson: Heirs of Time. *Proletarec* 1931 (št. 1265).

4.6 1932

1. Ivan Vuk: Skozi okno vlaka. Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja. *Proletarec* 1932 (št. 1269–1275).
2. Emile Zola: Rim. *Proletarec* 1932 (št. 1269–1284, 1286–1305, 1307–1316, 1319, 1320). [Poslovenil Etbin Kristan].
3. Mile Klopčič: Preko noči. *Proletarec* 1932 (št. 1274).
4. Harry Warmke: War – For Whom? *Proletarec* 1932 (št. 1278).
5. Katka Zupančič: Testament. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
6. Čulkovski (Anton Tanc): Vojna s plini. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
7. Louis Beniger: Majske slike. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
8. Fran Albrecht: Proletarski maj. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
9. Ivan Molek: Prvi maj ni prvi april. Dialog dveh starih delavcev. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
10. Anna P. Krasna (Anna Krasna Praček): Uprla se je ... *Proletarec* 1932 (št. 1285).
11. L. N. Tolstoj: Vera. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
12. Katka Zupančič: Dva. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
13. Ivan Jontez: Fabriška vrata. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
14. Budd McKillips: Labor. *Proletarec* 1932 (št. 1285).
15. Ivan Vuk: V žaru juga. *Proletarec* 1932 (št. 1291, 1292).
16. Mihail Zoščenko: Neverni Tomaž. *Proletarec* 1932 (št. 1294).
17. Adam Milkovič: Smola kapitalista Mejača. Humoristična tragedija. *Proletarec* 1932 (št. 1295–1305, 1307–1311, 1313–1316, 1319, 1320).
18. Berton Braley: The Bread Line. *Proletarec* 1932 (št. 1295).
19. Robert Whitaker: Civilization. *Proletarec* 1932 (št. 1303).
20. Evelyn M. Stewart: Boarding. *Proletarec* 1932 (št. 1305).
21. Adam Coaldigger (Oscar Ameringer): Parable of the Good Samaritan. *Proletarec* 1932 (št. 1307).
22. Maxwell Bodenheim: Sonnet without Music. *Proletarec* 1932 (št. 1316).
23. William Allen Ward: War. *Proletarec* 1932 (št. 1319).

4.7 1933

1. Emile Zola: Rim. *Proletarec* 1933 (št. 1321–1333, 1336–1354, 1356, 1358, 1360–1372). [Poslovenil Etbin Kristan].
2. Adam Milkovič: Smola kapitalista Mejača. Humoristična tragedija. *Proletarec* 1933 (št. 1321–1324, 1326, 1327, 1329, 1330, 1332, 1333, 1337).
3. William Allen Ward: Bigotry. *Proletarec* 1933 (št. 1323).
4. Edwin Markham: Brotherhood. *Proletarec* 1933 (št. 1334).
5. Ralph Chaplin: Mourn Not the Dead. *Proletarec* 1933 (št. 1343).
6. Carl Sandburg: I Am the People, the Mob. *Proletarec* 1933 (št. 1348).
7. William Allen Ward: Song. *Proletarec* 1933 (št. 1359).
8. Lee Spencer: How. *Proletarec* 1933 (št. 1365).
9. Frank A. Fearnley: To the Workers. *Proletarec* 1933 (št. 1367).

4.8 1934

1. Emile Zola: Rim. *Proletarec* 1934 (št. 1373–1406, 1408–1413, 1415–1424). [Poslovenil Etbin Kristan].
2. Ivan Vuk: Ustvaritev žensk. Po ustnem izročilu turkmenistanskih pastirjev. *Proletarec* 1934 (št. 1373).
3. H. Sandbury Ogden: Comrades, Sleep. *Proletarec* 1934 (št. 1381).
4. Leo Isaacs: They Say... *Proletarec* 1934 (št. 1382).
5. Erich Maria Remarque: Učitelj Kantorek. Iz romana "Na zapadu nič novega". *Proletarec* 1934 (št. 1386). [Prevod: –st–].
6. Leo Isaacs: To the Workers. *Proletarec* 1934 (št. 1387).
7. Richard Koepfel: Stric Gašper. Enodejanka iz delavskega življenja. *Proletarec* 1934 (št. 1390).
8. Edna Peters Koller: No More War. *Proletarec* 1934 (št. 1390).
9. Ralph Chaplin: Mourn Not the Dead. *Proletarec* 1934 (št. 1394). [Ponatisnjeno – objavljeno že v leta 1933, št. 1343].
10. Brent Allinson: By This Oath, O Youth. *Proletarec* 1934 (št. 1396).

11. Louis Jartz: Behind The Pearly Gates. An inspiration that comes from "Challenge to Liberty" and "Liberatore". Scene in heaven. *Proletarec* 1934 (št. 1414).
12. I. O. Eastwick: Ignorance. *Proletarec* 1934 (št. 1416).
13. K. R. Neubert (Kurt R. Neubert): Nicolov slučaj. Novela. *Proletarec* 1934 (št. 1417, 1418). [Prevod: Ivan Vuk].
14. Ernst Toller: Svatba v Maroku. Šestnajstletni ženin in enajstletna nevesta. *Proletarec* 1934 (št. 1420, 1421). [Prevod: Ivan Vuk].
15. Ella Wheeler Wilcox: A Socialist. *Proletarec* 1934 (št. 1421).
16. Oliver Goldsmith: Lest We Forget. *Proletarec* 1934 (št. 1424).
17. Ivan Vuk: Človek, lisica in medved. Napisano po starosrbski pripovedki. *Proletarec* 1934 (št. 1424).

4.9 1935

1. Emile Zola: Rim. *Proletarec* 1935 (št. 1425–1442). [Poslovenil Etbin Kristan].
2. Alois Skupin: Klet v Anvelaisu. *Proletarec* 1935 (št. 1425). [Prevod: Ivan Vuk].
3. Berton Braley: The Worker. *Proletarec* 1935 (št. 1429).
4. Ivan Vuk: Nič ni tako skrito. Turkestanska pravljica. *Proletarec* 1935 (št. 1430).
5. Walter R. St. Clair: The Radical. *Proletarec* 1935 (št. 1430).
6. Ivan Vuk: Ne zasmehuj nikogar. Po starosrbski basni. *Proletarec* 1935 (št. 1433).
7. Douglas B. Krantzer: Striker! *Proletarec* 1935 (št. 1433).
8. Anonimno: The Bridge Builder. *Proletarec* 1935 (št. 1438).
9. Anonimno: Ex-Soldier. *Proletarec* 1935 (št. 1439).
10. Ivan Vuk: Pravljica o Spoznanju. Po nekem ustnem izročilu nekega popotnika. *Proletarec* 1935 (št. 1443).
11. Andreas Latzko: Sedem dni. Roman. *Proletarec* 1935 (št. 1444–1476). [Prevod: Mile Klopčič].
12. J. A. Symonds (John Addington Symonds): The Men of the Future. *Proletarec* 1935 (št. 1445).
13. Covington Hall (William Covington Hall): Every Day. *Proletarec* 1935 (št. 1446).
14. Covami (William Covington Hall): I Sing Their Song. *Proletarec* 1935 (št. 1447).
15. Bert Schmit: He Wants to Live. *Proletarec* 1935 (št. 1448).

16. Frank S. Tauchar: Domači pogovori. *Proletarec* 1935 (št. 1449, 1450).
17. Edwin Markham: Croak of the Vultures. *Proletarec* 1935 (št. 1450).
18. Anonimno: Misli so svobodne. Nemška narodna iz 18. stoletja. *Proletarec* 1935 (št. 1452).
19. Edwin Markham: Earth Is Enough. *Proletarec* 1935 (št. 1455).
20. Ivan Vuk: Hudič pomočnik. Prleška pravljica. *Proletarec* 1935 (št. 1455).
21. Jo Hanns Rösler: Denarno pismo. *Proletarec* 1935 (št. 1455). [Prevod: Iv. Vuk].
22. Ivan Vuk Starogorski: Moja želja. *Proletarec* 1935 (št. 1456).
23. Janez Samojov (Ivan Vuk): V imenu socialnega čuta. Zgodba iz današnjih dni. *Proletarec* 1935 (št. 1456, 1457).
24. Mary Jugg: Portrait. *Proletarec* 1935 (št. 1456).
25. Ivan Vuk: Izprehodi po Kranju. *Proletarec* 1935 (št. 1458, 1459).
26. Louis Jartz: Dedication to Revolt. *Proletarec* 1935 (št. 1458).
27. Walt Whitman: The Cement of Affection. *Proletarec* 1935 (št. 1459).
28. Edwin Markham: The Right to Work. *Proletarec* 1935 (št. 1460).
29. Starogorski (Ivan Vuk): Noč male Verice. *Proletarec* 1935 (št. 1461, 1462).
30. William Allen Ward: A Fool. *Proletarec* 1935 (št. 1467).
31. Frank S. Tauchar: Molitev Spartakov. *Proletarec* 1935 (št. 1468).
32. Covami (William Covington Hall): To Youth. *Proletarec* 1935 (št. 1468).
33. Joaquin Miller (Cincinnatus Heine Miller): The Bravest Battle. *Proletarec* 1935 (št. 1471).
34. Ivan Vuk: Štirje nageljni. *Proletarec* 1935 (št. 1473–1475).

4.10 1936

1. Andreas Latzko: Sedem dni. Roman. *Proletarec* 1936 (št. 1477–1490). [Prevod: Mile Klopčič].
2. Anonimno: The Red and the White. *Proletarec* 1936 (št. 1481).
3. M. Zlatkovič: Jeklo. *Proletarec* 1936 (št. 1487). [Prevod: Iv. Vuk].
4. Covington Hall (William Covington Hall): Then What. *Proletarec* 1936 (št. 1488).

5. A. Serafimovič (Aleksander Serafimovič): Železna reka. Roman iz civilne vojne v sovjetski Rusiji. *Proletarec* 1936 (št. 1491–1514, 1516–1519, 1521–1529). [Prevod: Angelo Cerkvenik].
6. Anonimno: Spring. *Proletarec* 1936 (št. 1491).
7. F. Beltram (Franc Beltram): Čemu sta duhovnik in orožnik? *Proletarec* 1936 (št. 1492).
8. Robert Whitaker: When? *Proletarec* 1936 (št. 1493).
9. Janez Samojov (Ivan Vuk): Moderni Babilon. Beležke iz mojih izprehodov. *Proletarec* 1936 (št. 1494–1498).
10. Phaedrus (Feder): Volk in pes. *Proletarec* 1936 (št. 1494).
11. Don Carlos: May Day. *Proletarec* 1936 (št. 1494).
12. Ivan Vuk: Pesem tovarne. *Proletarec* 1936 (št. 1498).
13. Louis Jartz: To a Huge Machine. *Proletarec* 1936 (št. 1498).
14. Ivan Vuk: Tri hčere džina Morhagiana. Iz Šeherezidinih pravljic "Tisoč in ena noč". *Proletarec* 1936 (št. 1499–1502, 1504).
15. Ivan Vuk: Karl Marx kot pesnik. Po Marzel Olivijini knjigi. *Proletarec* 1936 (št. 1506). [Polliteratura – esej].
16. Covington Hall (William Covington Hall): Unto Those. *Proletarec* 1936 (št. 1506).
17. Ivan Vuk: Iz sprehodov s pikapolonico. Reportaža iz nevsakdanje vsakdanjosti. *Proletarec* 1936 (št. 1509).
18. Redfern Mason: The Awakening. *Proletarec* 1936 (št. 1511).
19. Anonimno: Dva svetova. *Proletarec* 1936 (št. 1513).
20. Angelo Cerkvenik: Dvojnik. Zgodba vojnega ujetnika. *Proletarec* 1936 (št. 1514, 1516–1519, 1521–1529).
21. Mark Twain: A Just War? *Proletarec* 1936 (št. 1518).
22. Covington Hall (William Covington Hall): The Final Message. *Proletarec* 1936 (št. 1521).
23. James Larkin Pearson: Rulers. *Proletarec* 1936 (št. 1523).
24. Arthur W. Hopkins: When You Ask for Relief. *Proletarec* 1936 (št. 1524).
25. Herbert Casson: Thanksgiving Song. *Proletarec* 1936 (št. 1524).
26. Covami (William Covington Hall): At Least. *Proletarec* 1936 (št. 1529).

4.11 1937

1. A. Serafimovič (Aleksander Serafimovič): Železna reka. Roman iz civilne vojne v sovjetski Rusiji. *Proletarec* 1937 (št. 1530–1534). [Prevod: Angelo Cerkvėnik].
2. Angelo Cerkvėnik: Dvojnik. Zgodba vojnega ujetnika. *Proletarec* 1937 (št. 1530–1556).
3. Jos. A. Mihalka: Drums. *Proletarec* 1937 (št. 1531).
4. Anonimno: The Tramp and the Owner. *Proletarec* 1937 (št. 1531).
5. Anonimno: Winter. *Proletarec* 1937 (št. 1532).
6. Anonimno: The Falcons. *Proletarec* 1937 (št. 1533).
7. Valerijan Pidmogyl'nyj: Mesto. Roman. *Proletarec* 1937 (št. 1535–1580). [Poslovenil za Proletarca Tone Seliškar].
8. Anonimno: The Creed. *Proletarec* 1937 (št. 1536).
9. Bonar (Horatius Bonar): Be True. *Proletarec* 1937 (št. 1536).
10. Lillian Lamphere: The Eternal Youth. *Proletarec* 1937 (št. 1537).
11. Eden Wilkes: Poverty Street. *Proletarec* 1937 (št. 1538).
12. Thomas C. Auld: A Song of Slaves. *Proletarec* 1937 (št. 1540).
13. Berton Braley: The Worker. *Proletarec* 1937 (št. 1541).
14. Anonimno: The Fight for Freedom. *Proletarec* 1937 (št. 1543).
15. Lola Ridge: Stone Face. *Proletarec* 1937 (št. 1544).
16. Anonimno: Falcon March Song. *Proletarec* 1937 (št. 1545).
17. Anonimno: Red Falcons. *Proletarec* 1937 (št. 1546).
18. Anonimno: Join the Fascists and Don't Think. *Proletarec* 1937 (št. 1547).
19. Jelka Vuk: Dobro jutro. *Proletarec* 1937 (št. 1547).
20. James Russell Lowell: Freedom. *Proletarec* 1937 (št. 1547).
21. Charlotte Gilmore: To Labor. *Proletarec* 1937 (št. 1548).
22. Tone Maček (Anton Tanc): Dekle in pomlad. *Proletarec* 1937 (št. 1548).
23. Michael Zoščenko: Pelageja. *Proletarec* 1937 (št. 1549).
24. William Cullen Bryant: The Antiquity of Freedom. *Proletarec* 1937 (št. 1549).
25. Anonimno: The Bosses' Press. *Proletarec* 1937 (št. 1553).
26. Anonimno: As Ye Would Be Done By. *Proletarec* 1937 (št. 1553).

27. Budd McKillips: Labor. *Proletarec* 1937 (št. 1553). [Ponatisnjeno – objavljeno že leta 1932, št. 1285].
28. Joseph K. Grachen: Industrial Disease. *Proletarec* 1937 (št. 1556).
29. Anonimno: No Pasaran! *Proletarec* 1937 (št. 1557).
30. Ivan Vuk: Lov na črno zlato. *Proletarec* 1937 (št. 1557).
31. Ivan Vuk: Srčna kultura. Reportaža iz vsakdanjih srečanj. *Proletarec* 1937 (št. 1558).
32. Ivan Vuk: Pravljica o napihnjeni žabi. *Proletarec* 1937 (št. 1559).
33. Anonimno: Song of the Toliers. *Proletarec* 1937 (št. 1559).
34. Ivan Vuk: Kraljičina čebelica in vila kresnica. Legenda. *Proletarec* 1937 (št. 1560).
35. Charles Cole: Perish All Tyrants. *Proletarec* 1937 (št. 1560).
36. Maksim Gorki: Patulja. *Proletarec* 1937 (št. 1561, 1562). [Prevod: Ivan Vuk].
38. Ivan Vuk: V deželi slastnih pyrogov in vročih blynov. Odlomek iz spominov na maselnico v Rusiji. *Proletarec* 1937 (št. 1563, 1564). [Polliteratura – spomin].
37. Thomas Hardy: The Man He Killed. *Proletarec* 1937 (št. 1565).
38. Henry Puharich (Andrija Puharich): Lost Youth. *Proletarec* 1937 (št. 1566).
39. Bob Szigethy: Nedokončana pravljica. *Proletarec* 1937 (št. 1567). [Prevod: Ivan Vuk].
40. Anton Zaitz: Rdeče platnice. *Proletarec* 1937 (št. 1568).
41. Joseph Dana Miller: The Hymn of Hate. *Proletarec* 1937 (št. 1569).
42. Danko Angjelinović: Pankrt. *Proletarec* 1937 (št. 1570, 1571). [Prevod: Ivan Vuk].
43. James Russell Lowell: Slaves. *Proletarec* 1937 (št. 1571).
44. Bratko Kreft: Balada o Lenčki. *Proletarec* 1937 (št. 1573, 1574).
45. Birger Mörner (Karl Birger Mörner): Rakete. Spomin na Strindberga. *Proletarec* 1937 (št. 1577). [Prevedel B. R.].
46. Anonimno: The Salutation of the Dawn. *Proletarec* 1937 (št. 1580).
47. Covami (William Covington Hall): Aint It So! *Proletarec* 1937 (št. 1581).

4.12 1938

1. Valerijan Pidmogylnyj: Mesto. Roman. *Proletarec* 1938 (št. 1582–1601). [Poslovenil za Proletarca Tone Seliškar].
2. Ralph Hodgson: Stupidity Street. *Proletarec* 1938 (št. 1582).

3. Franklin P. Adams: For the Other 365 Days. *Proletarec* 1938 (št. 1583).
4. Joyce Kilmer: Trees. *Proletarec* 1938 (št. 1585).
5. Bratko Kreft: Klavir v baraki. *Proletarec* 1938 (št. 1586).
6. Carl Sandburg: Buttons. *Proletarec* 1938 (št. 1586).
7. V. Dorošević (Vlas Mihajlovič Dorošević): Radovanje v peklu. *Proletarec* 1938 (št. 1587). [Iz ruščine prevel Iv. V. (Ivan Vuk)].
8. Charles A. Wagner: Emancipator. *Proletarec* 1938 (št. 1587).
9. C. M. Rupel: Peace. *Proletarec* 1938 (št. 1590).
10. Klaus Heinrich: Živ pokopan. Odlomek iz knjige Konzentrationslager VII. *Proletarec* 1938 (št. 1591). [Prevod: T. M.].
11. Angel Lazaro (Ángel Lázaro Machado): Generals - On Your Knees. *Proletarec* 1938 (št. 1591).
12. Maksim Gorki: Sovražnik. *Proletarec* 1938 (št. 1592).
13. Anonimno: When Nuns Pray. *Proletarec* 1938 (št. 1592).
14. R. H. Knapp: Today's Problem. *Proletarec* 1938 (št. 1592).
15. Anonimno: It Can Be Done. *Proletarec* 1938 (št. 1592).
16. Lila C. Temple: A Boycott Song. *Proletarec* 1938 (št. 1593).
17. Anonimno: I'm Thankful. *Proletarec* 1938 (št. 1593).
18. Bratko Kreft: Cigani. *Proletarec* 1938 (št. 1595).
19. Grace Lopez Diaz: Springtime and Alltime. *Proletarec* 1938 (št. 1595).
20. Anonimno: The Man under the Stone. *Proletarec* 1938 (št. 1596).
21. Ivan Jontez: Midnight Reactions. *Proletarec* 1938 (št. 1596).
22. Augusta U. Cortez: Security. *Proletarec* 1938 (št. 1597).
23. Paul Burke: Dokaz. *Proletarec* 1938 (št. 1598).
24. Ivan Vuk: Razodetje. *Proletarec* 1938 (št. 1599, 1600).
25. A. T. (Anton Tanc): Čang. *Proletarec* 1938 (št. 1599).
26. Alexander MacDonald: Rugged and Ragged. *Proletarec* 1938 (št. 1599).
27. Angelo Cerkvénik: V verigah. *Proletarec* 1938 (št. 1602–1604).
28. Convigton Hall (William Covington Hall): Soliloque of a Bomb. *Proletarec* 1938 (št. 1603).
29. Fjodor Dostojevski: The Priest and the Devil. *Proletarec* 1938 (št. 1604).

30. Anonimno: The Dead March On. *Proletarec* 1938 (št. 1604).
31. Ivan Vuk: V travniku. V prestolnici vezirjev. *Proletarec* 1938 (št. 1605, 1606).
32. Ivan Vuk: Slavček. *Proletarec* 1938 (št. 1605).
33. Ivan Vuk: Bosanska Miklova Zala. *Proletarec* 1938 (št. 1605).
34. Ign. Mihevc (Ignacij Mihevc): Poredni Cankar. *Proletarec* 1938 (št. 1605).
35. Joachim Barckhausen: Džingis Khan. Povest o mogočnem "Gospodarju sveta" in njegovih vojnah v trinajstem stoletju v Aziji. *Proletarec* 1938 (št. 1606–1626, 1628–1630). [Prevod: Iv. Vuk (Ivan Vuk)].
36. Krčan: Nekaj spominov. *Proletarec* 1938 (št. 1607). [Polliteratura: spomin].
37. Tomfool: The Workman. *Proletarec* 1938 (št. 1608).
38. Ivan Vuk: Osel pevec. Zgodba iz Uzbekistana. *Proletarec* 1938 (št. 1608).
39. Edwin Markham: Think on This. *Proletarec* 1938 (št. 1612).
40. George C. Frenđ: What Have You Done? *Proletarec* 1938 (št. 1614).
41. Avg. Reisman (Avguštin Reisman): Pri dr. Otu Bauerju v Brnu. Spomin na zadnji obisk. *Proletarec* 1938 (št. 1615).
42. Saša Ličin: S. Ladič. *Proletarec* 1938 (št. 1616).
43. Ivan Vuk: Vranduk. *Proletarec* 1938 (št. 1616).
44. Ivan Logar: Klic žene človeštvu. *Proletarec* 1938 (št. 1616).
45. Ivan Vuk: V deželi zorečih breskev in slovenske govorice. Bežne slike skozi okno vlaka. *Proletarec* 1938 (št. 1618–1621, 1623, 1624, 1626).
46. Frank Zaitz: S potovanja po Evropi. *Proletarec* 1938 (št. 1619). [Polliteratura: potopis].
47. Frank Zaitz: Preko Atlantika po 31. letih. *Proletarec* 1938 (št. 1622–1626, 1628, 1630–1633). [Polliteratura: potopis].
48. Ivan Vuk: Čarobni prstan. Po ustnem izročilu. *Proletarec* 1938 (št. 1627).
49. John Doe: Slike iz Kitajske. *Proletarec* 1938 (št. 1627–1629). [Prevod: I. J. (Ivan Jontez)]. [Polliteratura: potopis].
50. Špela Potovčten: Včasih je luštno blo ... *Proletarec* 1938 (št. 1630, 1631, 1633).
51. Anonimno: Dum-Dum Bullets. *Proletarec* 1938 (št. 1630).

4.13 1939

1. Frank Zaitz: Preko Atlantika po 31. letih. *Proletarec* 1939 (št. 1634–1685). [Polliteratura: potopis].
2. Špela Potovčen: Včasih je lušno blo ... *Proletarec* 1939 (št. 1637–1643, 1647, 1649).
3. Anonimno: Take Time. *Proletarec* 1939 (št. 1638).
4. Anonimno: Our Wants. *Proletarec* 1939 (št. 1641). [Objavljeno v: *Contributed*].
5. Anonimno: To a Scab. *Proletarec* 1939 (št. 1641). [Objavljeno v: *Farmer Labor Press*].
6. H. K. Wilson: Rejected. *Proletarec* 1939 (št. 1643).
7. Anonimno: Labor. *Proletarec* 1939 (št. 1646).
8. Ivan Vuk: Zgodbe iz manevrov. Drobec iz spominov. *Proletarec* 1939 (št. 1647, 1648).
9. John H. Dietrich: For Those Who Made Me Fight! *Proletarec* 1939 (št. 1649).
10. Alice Thacher Post: High-Hearted Exiles. *Proletarec* 1939 (št. 1650).
11. Ivan Vuk: Ženitev carja Dušana. Po Vuku Karadžićevi srpski narodni pesmi pripoveduje Ivan Vuk. *Proletarec* 1939 (št. 1655, 1656, 1658).
12. Fritz Brügel: Fluesterlied. Song of the Underground Fighters in Naziland. *Proletarec* 1939 (št. 1658).
13. Anonimno: Well Seniors. You and Twelve Million Others. *Proletarec* 1939 (št. 1659). [Objavljeno v *Minnesota Leader*].
14. Charles Mackay: No Enemies. *Proletarec* 1939 (št. 1660).
15. Florence Kiper Frank: Girl Strike-Leader. *Proletarec* 1939 (št. 1660).
16. Louis Untermeyer: Portrait of an American. *Proletarec* 1939 (št. 1661).
17. Jack London (John Griffith Chaney): The Slums of London. *Proletarec* 1939 (št. 1661). [From "The People of the Abyss"].
18. J. Skipsey (Joseph Skipsey): Mother Wept. *Proletarec* 1939 (št. 1664).
19. Cvetko Krtača: Junajtedfrontarji. Tragikomedija v enem dejanju. *Proletarec* 1939 (št. 1665).
20. James Russel Lowell: Freedom. *Proletarec* 1939 (št. 1667).
21. Martin Judnich: Tisoč in ena noč. *Proletarec* 1939 (št. 1673).
22. James N. Hall: In Flanders. *Proletarec* 1939 (št. 1674).

23. Covington Hall (William Covington Hall): Down in the Mine. *Proletarec* 1939 (št. 1675).
24. Martin Judnich: Spomin na pot v Rusijo. *Proletarec* 1939 (št. 1676).
25. Covington Hall (William Covington Hall): For This. *Proletarec* 1939 (št. 1677).
26. R. C. J.: Too Old! *Proletarec* 1939 (št. 1678).
27. J. M. Dare: A Song of Union. *Proletarec* 1939 (št. 1682).
28. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Telebanova pisma. *Proletarec* 1939 (št. 1683, 1684).
29. Ivan Vuk: Na Silvestrovo opolnoči. *Proletarec* 1939 (št. 1685).
30. Ivan Vuk: Hvaležen palček. Laponska pravljica. *Proletarec* 1939 (št. 1685).

4.14 1940

1. Frank Zaitz: Preko Atlantika po 31. letih. *Proletarec* 1940 (št. 1686–1711). [Polliteratura: potopis].
2. Anonimno: The Wreckers. *Proletarec* 1940 (št. 1686).
3. C. S. G.: The Labels. *Proletarec* 1940 (št. 1692).
4. Frank Zaitz: Pionirju v spomin. *Proletarec* 1940 (št. 1696). [Polliteratura: spomin].
5. Ernst Toller: Pesnikom. *Proletarec* 1940 (št. 1697).
6. Ernest Crosby: Soldier's Creed. *Proletarec* 1940 (št. 1698).
7. M. L. Tindall: Bread Line. *Proletarec* 1940 (št. 1701).
8. Anonimno: Co-Operation. *Proletarec* 1940 (št. 1701).
9. Gloria Waldron: Jezus. *Proletarec* 1940 (št. 1703).
10. Anonimno: The Measure of the Man. *Proletarec* 1940 (št. 1703).
11. Joseph G. Snow: Peace, Brother. *Proletarec* 1940 (št. 1706).
12. Anonimno: A Fool There Was. *Proletarec* 1940 (št. 1708).
13. Marion Tomlinson Leight: Rain in Spring. *Proletarec* 1940 (št. 1710).
14. Ivan Vuk: Zgodba o izgubljenem Prleku. *Proletarec* 1940 (št. 1712, 1713).
15. Anonimno: Draft Dollars. *Proletarec* 1940 (št. 1712).
16. Covami (William Covington Hall): I The Machine. *Proletarec* 1940 (št. 1712).
17. A Worker: Monkey View of Evolution. *Proletarec* 1940 (št. 1713).
18. Lucia Trent: Road Into Tomorrow. *Proletarec* 1940 (št. 1714).

19. Nomis Snomis: Comedy in One Act. *Proletarec* 1940 (št. 1714).
20. Ivan Vuk: Sajasti mož s čarodejno metlo. *Proletarec* 1940 (št. 1716, 1717).
21. Ivan Vuk: Veliki kitajski zid - Simbol duše Kitajca. Proste beleške iz knjige "Das gelbe Weltreich". *Proletarec* 1940 (št. 1718).
22. Ivan Vuk: Lisica in štokljja. Basen. *Proletarec* 1940 (št. 1719).
23. Franz Herczeg (Ferenc Herczeg): Grofica Izaura. *Proletarec* 1940 (št. 1720). [Prevod: Ivan Vuk].
24. Avg. Reisman (Avguštin Reisman): Kde domov muj? Iz vojnih spominov v Pragi. *Proletarec* 1940 (št. 1721). [Polliteratura: spomin].
25. Ivan Vuk: Ni vse lepota kar se zdi. Zgodba z vrta. *Proletarec* 1940 (št. 1721).
26. Ebenezer Elliot: When Wilt Thou Save the People? *Proletarec* 1940 (št. 1721).
27. Ivan Vuk: Po valovih Donave široke ... Beleške iz popotnega dnevnika. *Proletarec* 1940 (št. 1722–1737). [Polliteratura: potopis].
28. Karel Širok: Pavliha in buče. Dalmatinski motiv. *Proletarec* 1940 (št. 1723).
29. C. E. Greenwood: Hymn of the Boiler Shop. *Proletarec* 1940 (št. 1723).
30. J. Musard: Zgodba knjigovodje Petra. *Proletarec* 1940 (št. 1724).
31. Tone Čufar: Ubežnika. *Proletarec* 1940 (št. 1725, 1726).
32. Kozma Teleban (Frank Zaitz): Telebanova pisma. *Proletarec* 1940 (št. 1725).
33. Jože Pahor: Na begu. Odlomek iz romana »Matija Gorjan«. *Proletarec* 1940 (št. 1727).
34. Aleksander Spasov: Zozo. Povest sirote o sovraštvu, sočustvovanju in dobroti. *Proletarec* 1940 (št. 1729–1733).
35. Gertrude Yorke: Youth Comes of Military Age. *Proletarec* 1940 (št. 1731).
36. Garnett R. Smith: Unity. *Proletarec* 1940 (št. 1735).

5 ANALIZA LEPOSLOVNIH DEL V *PROLETARCU* 1927–1940

V obdobju med letoma 1927 in 1940 sem natančno pregledala 729 številk tednika *Proletarec*, v njem popisala leposlovne objave in oblikovala bibliografski seznam.

Do digitaliziranih številk časopisa sem dostopala na portalu Digitalne knjižnice Slovenije (dLib) ter na portalu digitaliziranega časopisja Univerze v Illinoisu (idnc.library.illinois.edu). Številka 1022, ki je izšla 14. 4. 1927, ni digitalizirana, zato je analiza pomanjkljiva. Z gotovostjo lahko trdimo, da je manjkajoča številka vsebovala vsaj nadaljevanje romana *Divji plameni* Toneta Seliškarja.

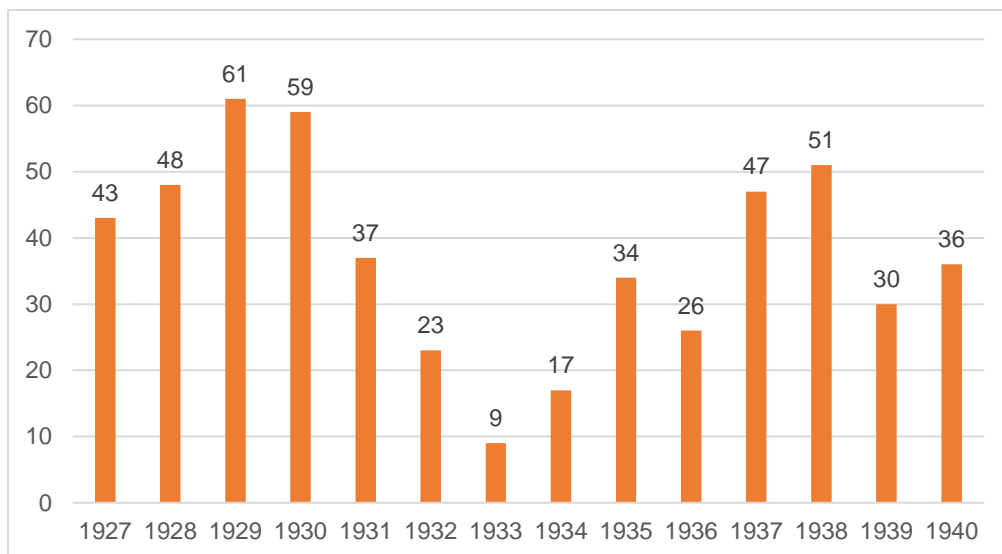
Zbrano leposlovno gradivo bom v naslednjih poglavjih tudi podrobneje analizirala. Pri tem se bom osredotočila na količino leposlovnih objav v izbranem obdobju, delež prevedene in izvirne literature, količino enkratnih objav in del, ki so izhajala v nadaljevanjih, število nadaljevanj, delež leposlovja v angleškem in slovenskem jeziku, avtorstvo, literarno produkcijo izbranih avtorjev, zvrstnost leposlovja in podnaslavljanje.

5.1 Količina leposlovnih objav med letoma 1927 in 1940

V štirinajstih letih je izšlo skupaj 521 del, pri čemer moram izpostaviti, da 17 objav predstavlja nadaljevanja leposlovnih del v naslednje letnike, tri objave pa so ponatisnjene in jih najdemo že v predhodnih številkah. Pri preštevanju leposlovja in ugotavljanju količine leposlovnega gradiva v posameznem letniku upoštevam torej, da en naslov hkrati pomeni tudi eno besedilo. V grafu 1 so tako zajeta tudi besedila, ki se začno v enem letniku in končajo v drugem letniku, ter ponatisnjena besedila.

Vrhunec literarnega ustvarjanja sta za časopis pomenili leti 1929 in 1930, ko je izšlo 61 oz. 59 literarnih del, največ v prvomajski številki časopisa. V tematsko obarvani številki so tako svoje literarne stvaritve objavljali predvsem manj znani avtorji in avtorice, nadaljevanja večjih, praviloma prevedenih del (romanov in povesti) pa so tedaj izostala. Znaten upad leposlovnih objav lahko zaznamo med letoma 1932 in 1934, ko je *Proletarec* zaradi finančne krize in upada naročnikov izhajal najpogosteje na 2 oz. 4 straneh. Zmanjšan obseg je tako pomenil tudi krčenje števila enkratnih objav, dela v nadaljevanjih pa so v tem obdobju izhajala nemoteno.

V letih po *Proletarčevi* krizi je število objav neenakomerno naraščalo – leta 1935 tako v *Proletarcu* objavijo 35 del, leto kasneje 26, v letih 1938 in 1939 se številka leposlovnih objav giblje okoli 50, nato pa je v vsakdan posegla vojna. Leposlovje se je tako znašlo v senci svetovne problematike.

Graf 1: Število leposlovnih objav v *Proletarcu* v posameznem letniku

V izbranem obdobju so skozi več letnikov izhajala naslednja leposlovna dela:

- Hans Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom. *Proletarec* 1928, št. 1097–1101, 1103–1111. 1929, št. 1112–1114, 1116–1127, 1129–1163. 1930, št. 1164, 1165.
- Joško Oven: Za solncem. *Proletarec* 1929, št. 1148–1163. 1930, št. 1164–1171.
- Adam Milkovič: Sužnji krvi. Roman čustev in nagonov človeka. *Proletarec* 1930, št. 1197–1215. 1931, št. 1216–1232, 1234–1246.
- Aleksander Neverov: Taškent – kruha bogato mesto. Ruska povest iz dni velike lakote. *Proletarec* 1930, št. 1201–1215. 1931, št. 1216–1225.
- Ivan Vuk: Skozi okno vlaka. Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja. *Proletarec* 1931, št. 1242–1253. 1932, št. 1269–1275.
- Émile Zola: Rim. *Proletarec* 1932, št. 1269–1284, 1286–1305, 1307–1316, 1319, 1320. 1933, št. 1321–1333, 1336–1354, 1356, 1358, 1360–1372. 1934, št. 1373–1406, 1408–1413, 1415–1424. 1935, št. 1425–1442.
- Adam Milkovič: Smola kapitalista Mejača. Humoristična tragedija. *Proletarec* 1932, št. 1295–1305, 1307–1311, 1313–1316, 1319, 1320. 1933, št. 1321–1324, 1326, 1327, 1329, 1330, 1332, 1333, 1337.

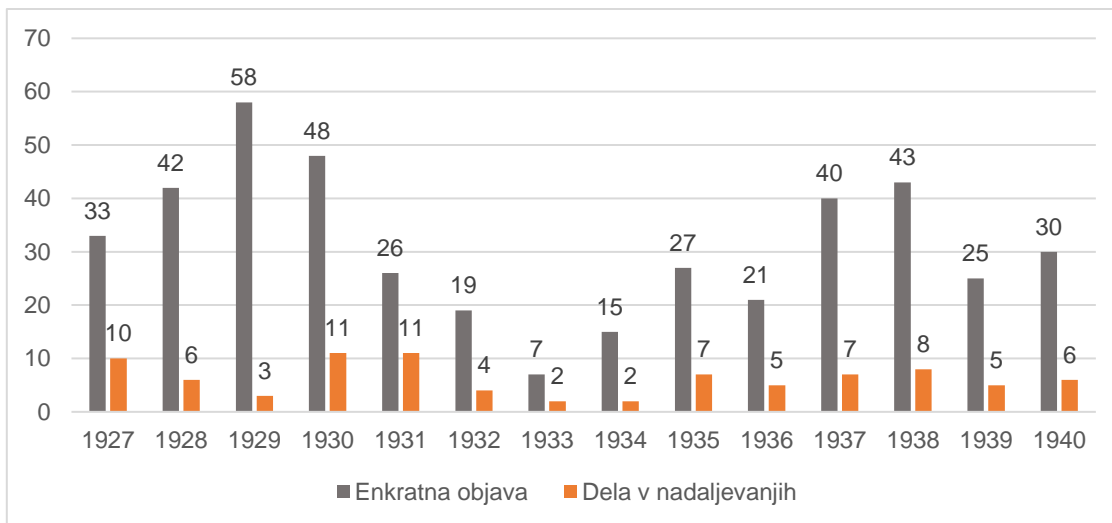
- Andreas Latzko: Sedem dni. Roman. *Proletarec* 1935, št. 1444–1476. 1936, št. 1477–1490.
- A. Serafimovič (Aleksander Serafimovič): Železna reka. Roman iz civilne vojne v sovjetski Rusiji. *Proletarec* 1936, št. 1491–1514, 1516–1519, 1521–1529. 1937, št. 1530–1534.
- Angelo Cerkvėnik: Dvojnik. Zgodba vojnega ujetnika. *Proletarec* 1936, št. 1514, 1516–1519, 1521–1529. 1937, št. 1530–1556.
- Valerijan Pidmogyl'nyj: Mesto. Roman. *Proletarec* 1937, št. 1535–1580. 1938, št. 1582–1601.
- Špela Potovčėn: Včasih je luštno blo ... *Proletarec* 1938, št. 1630, 1631, 1633. 1939, št. 1637–1643, 1647, 1649.
- Frank Zaitz: Preko Atlantika po 31. letih. *Proletarec* 1938, št. 1622–1626, 1628, 1630–1630. 1939, št. 1634–1685. 1940, št. 1686–1711.

V grafu 2 prav tako ne najdemo ponatisnjenih del. V štirinajstih letih so bila ponovno objavljena naslednja besedila:

- Čulkovski (Anton Tanc): Črna beda. Prvič objavljeno leta 1930 v številki 1192; ponatisnjeno leta 1931, v številki 1233.
- Ralph Chaplin: Mourn Not the Dead. Prvič objavljeno leta 1933 v številki 1343; ponatisnjeno leta 1934, v številki 1394.
- Budd McKillips: Labor. Prvič objavljeno leta 1932, v številki 1285; ponatisnjeno leta 1937, v številki 1553.

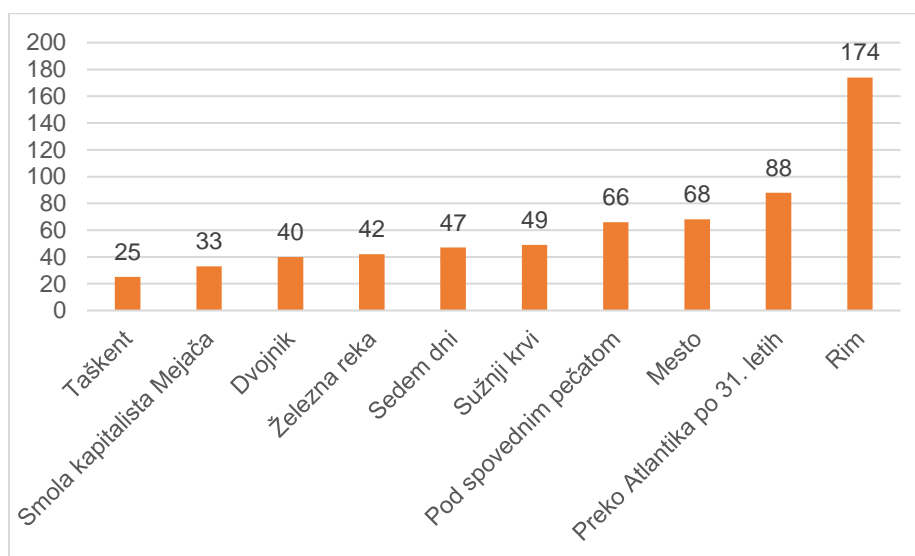
Skupno predstavljajo dela v nadaljevanjih šestino vseh objavljenih del. Leta 1931 je delež leposlovnih objav v nadaljevanjih narasel in znašal skoraj 30 % letne literarne produkcije.

Število enkratnih objav je po letu 1930 upadlo, razloge gre iskati v spremembi formata časopisa (1929), umankanju obsežnejše tematske prvomajske številke (po letu 1931) in krčenju strani (1932, 1933). Pomemben delež enkratnih literarnih objav po letu 1929 predstavlja leposlovje – zlasti pesmi – v angleškem jeziku.

Graf 2: Število enkratnih leposlovnih objav in leposlovnih objav v nadaljevanjih

Med daljšimi leposlovnimi deli najdemo tako prevodno literaturo kot dela domačih avtorjev. Najdlje, skoraj štiri leta, je izhajal roman *Rim* Émila Zolaja. Delo se je raztezalo v kar 174 števil *Proletarca*. Z 88 nadaljevanji drugo mesto zaseda polliterarno delo glavnega urednika, Franka Zaitza, *Preko Atlantika v 31. letih*, v katerem avtor opisuje in predstavlja pot iz ZDA v »stari kraj«, bivanje v nekdanji domovini ter svojo vrnitev. V 66 oz. 68 nadaljevanjih sta izšli deli *Pod spovednim pečatom* avstrijskega avtorja Hansa Kirchsteigerja in *Mesto* ukrajinskega pisatelja Valerijana Pidmogylnyja. V grafu 3 predstavljam deset najdaljših leposlovnih del, objavljenih med letoma 1927 in 1940.

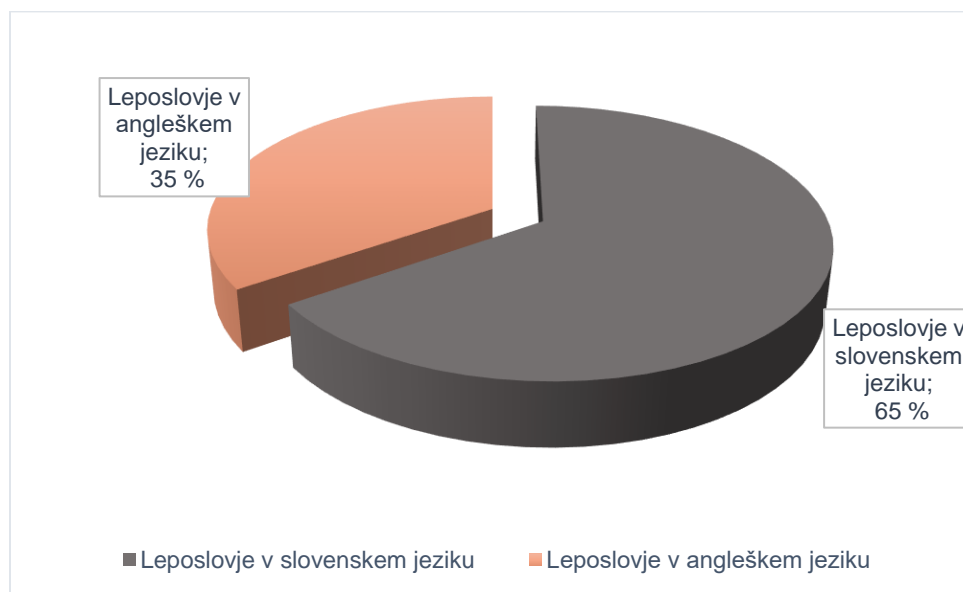
Graf 3: Deset najdaljših leposlovnih del

V deseterici poleg literariziranega potopisa Franka Zaitza najdemo še dve deli slovenskih avtorjev – povest Dvojnik v 40 nadaljevanjih Angela Cerkvénika ter humoristično tragedijo (oznaka avtorja ne pomeni tudi dejanske literarne vrste) Adama Milkoviča Smola kapitalista Mejača, ki obsega 33 nadaljevanj.

5.2 Leposlovje v angleškem in slovenskem jeziku

O popolni dvojezičnosti *Proletarca* po letu 1929 je težko govoriti. Slovensko govorečemu bralstvu je namreč namenjenih do 85 % strani. V angleščini so, praviloma na zadnji strani, zapisane nekatere kolumne, razmišljanja, eseji ter krajše leposlovje. Uredništvo je tako želelo privabiti nove naročnike – bralce s slabšim znanjem slovenščine ter angleško govorečo publiko.

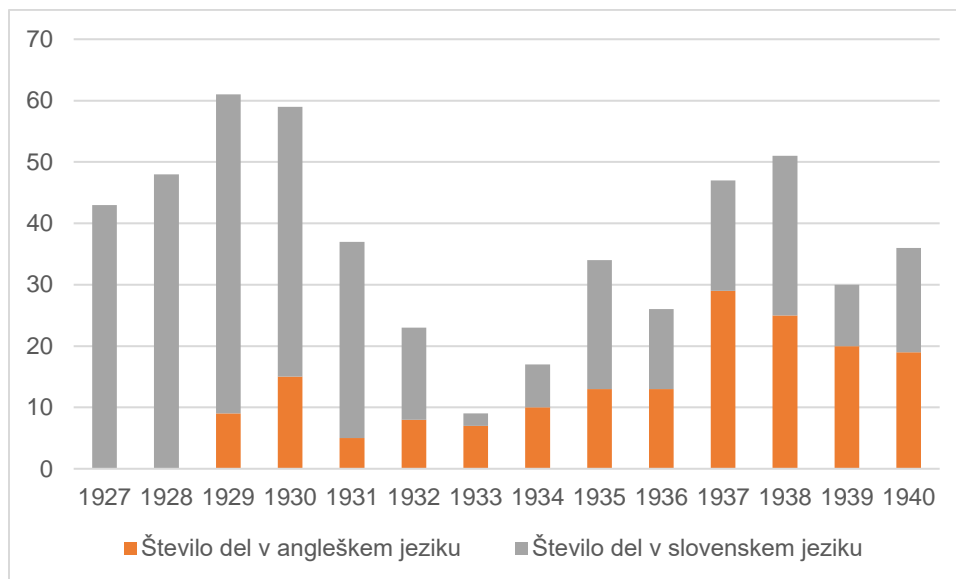
Razmerje med leposlovjem, objavljenim v angleškem in slovenskem jeziku, ne odraža strukturne in vsebinske zasnove časopisa. Literarne objave v angleščini predstavljajo presenetljivih 35 %, torej dobro tretjino celotnega leposlovja. Večina literarnih prispevkov v angleškem jeziku je pesmi.

Graf 4: Delež leposlovnih objav v angleškem in slovenskem jeziku

Število del v angleškem jeziku je po letu 1929 vztrajno naraščalo in prvič preseгло število del v slovenščini leta 1933 (7 : 2).

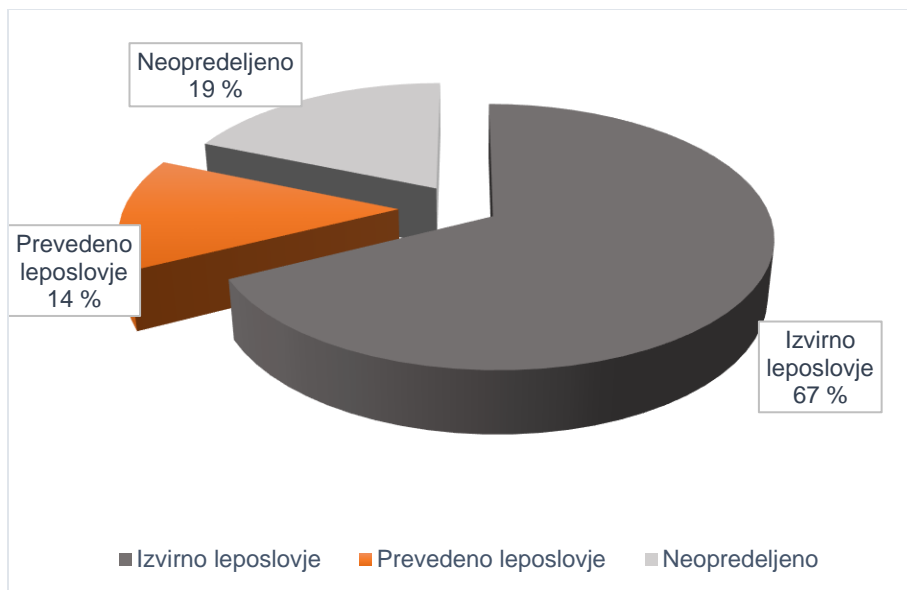
V obdobju med letoma 1933 in 1940 je bilo zgolj leta 1935 objavljenih več del v slovenskem kot v angleškem jeziku. Največ angleških leposlovnih prispevkov najdemo v letih 1937 (29) in 1938 (25).

Graf 5: Število objav v angleškem in slovenskem jeziku v posameznem letniku

5.3 Izvirno in prevedno leposlovje

Izvirno leposlovje v slovenskem in angleškem jeziku predstavlja kar 67 % vseh objav, prevedenega je bilo bistveno manj, 14 %. Leposlovna dela neznanih oz. neopredeljenih avtorjev, tj. avtorjev, pri katerih psevdonima, kratice ali (delnega) imena nisem razrešila, sem vključila v kategorijo *neopredeljeno*. V tabeli 1 navajam število izvirnih, prevedenih in neopredeljenih del po letnikih, v analizo pa vključim tudi število avtorjev izvirnega in prevedenega leposlovja. Razmerje med leposlovnimi deli in avtorji namreč ni enakovredno; nekateri avtorji, npr. Ivan Vuk, Frank Zaitz, Tone Seliškar, Mile Klopčič, so objavili več literarnih del.

Graf 6: Delež izvirnega in prevodnega leposlovja

V štirinajstih letnikih je tako izšlo 352 izvirnih leposlovnih del v angleškem in slovenskem jeziku; največ v letih 1929 in 1930, ki tudi sicer veljata za najproduktivnejši. Višek prevodnih leposlovnih del prav tako opazimo leta 1929 ter leto predtem. O razlogih sem že razpravljala v prejšnjem poglavju. Še enkrat velja omeniti rastoče število bralcev, pospešeno agitacijo med potencialnimi naročniki ter vsebinske spremembe časnika. V tem obdobju se je namreč časnik približal angleško govorečemu bralstvu. Na angleški strani (straneh) tako najdemo večino izvirnih leposlovnih del v angleškem jeziku.

Pojav izvirnega leposlovja v angleškem jeziku je nedvomno razlog za manjši delež prevodne literature. Del angleških in ameriških delavskih pesnikov ter aktivistov tako niso objavljali v slovenščini, temveč so se v izvorniku, tj. angleščini, pojavljala na zadnjih straneh.

Med prevajalci literarnih del moram izpostaviti Mileta Klopčiča s skupno 8 prevodi iz ruščine, nemščine, danščine; Ivana Vuka, hišnega avtorja in prevajalca, pri katerem sem našla kar 24 prevodov iz češkega, nemškega, ruskega in hrvaškega jezika; med opredeljenimi prevajalci najdemo še Antona Šabca s petimi prevodi Twainovih del, Etbina Kristana z dvema ter Angela Cerkvénika z enim prevodom. Pri dobri polovici prevedenih del (37) ostaja prevajalec anonimen.

Leto	Št. izvirnih avtorjev in avtoric	Št. izvirnih leposlovnih del	Št. prevedenih avtoric in avtorjev	Št. prevedenih leposlovnih del	Št. neopredeljenih leposlovnih del	Skupaj (Št. leposlovnih del)
1927	10	32	8	8	3	43
1928	12	32	6	11	5	48
1929	23	46	9	10	5	61
1930	26	42	7	7	10	59
1931	18	27	7	7	3	37
1932	17	19	3	3	1	23
1933	5	6	1	1	2	9
1934	7	8	5	5	4	17
1935	11	24	4	4	6	34
1936	11	18	3	3	5	26
1937	21	26	5	5	16	47
1938	21	33	5	5	13	51
1939	15	20	0	0	10	30
1940	12	19	3	3	14	36
SKUPAJ /		352	/	72	97	521

Tabela 1: Izvirno in prevodno leposlovje po letnikih

5.4 Avtorji leposlovja

Avtorji leposlovja so se pod objave podpisovali na različne načine: s celim imenom in priimkom, z delnim imenom ali priimkom, pri čemer je bil del skrajšan ali v celoti izpuščen, samo z začetnicami, pod psevdonimom ali anonimno. Psevdonimov in imen nekaterih avtorjev nisem uspela razrešiti, zato jih uvrščam v kategorijo neopredeljenih avtorjev. Pri razreševanju psevdonimov in razkrivanju avtorjev sem si pomagala s *Slovenskim biografskim leksikonom*, s predhodnimi diplomskimi in magistrskimi deli ter z različnimi spletnimi stranmi. Omeniti pa velja tudi Kocijanov priročnik *Slovenska kratka pripovedna proza 1919–1941*, ki sicer ameriško-slovenskih avtorjev ne vključuje.

V tabeli 2 prikazujem avtorje in avtorice, ki so pod leposlovne objave podpisani z inicialkami in delnim imenom. Pri objavah, podpisanih z delnim imenom, lahko opazimo, da so avtorji večinoma okrajšali oz. izpustili ime, zapisali pa svoj priimek.

Avtorji in avtorice, podpisani z inicialkami ali delnim imenom	Ime in priimek avtorja/avtorice v celoti
V. Doroševič	Vlas Mihajlovič Doroševič
N. Pogodin	Nikolaj Fjodorovič Pogodin
Dorohov	Pavel Nikolajevič Dorohov
Frank S. Tauchar	Francišek Saleski Tavčar
E. K.	Etbin Kristan
A. Slabe	Anton Slabe
J. S. Machar	Josef Svatopluk Machar
Ben King	Ben Franklin King Jr.
M. K.	Mile Klopčič
F. C. Boden	Frederick Cecil Boden
J. Suchy	Josip Suchy
W. C. H.	William Henry Charmberlain
I. J.	Ivan Jontez
M. J.	Martin Judnich
M. Stuart Lane	Margaret Stuart Lane
Anna P. Krasna	Anna Krasna Praček
Aleksander Neverov	Aleksander Sergejevič Neverov
Sergej Jesenin	Sergej Aleksandrovič Jesenin
Bonar	Horatius Bonar
Brent Allinson	Brent Dow Allinson
K. R. Neubert	Kurt R. Neubert
Covington Hall	William Covington Hall
J. A. Symonds	John Addington Symonds
A. Serafimovič	Aleksandr Serafimovič
F. Beltram	Franc Beltram
Herbert Casson	Herbert Newton Casson
Birger Mörner	Karl Birger Mörner
Pavel Lafargue	Paul Lafargue
Angel Lazaro	Ángel Lázaro Machado
Fjodor Dostojevski	Fjodor Mihajlovič Dostojevski
Avg. Reisman	Avguštin Reisman
J. Skipsey	Joseph Skipsey
Franz Herczeg	Ferenc Herczeg
Ernest Crosby	Ernest Howard Crosby
A. T.	Anton Tanc

Tabela 2: Avtorji in avtorice, podpisani z inicialkami ali delnim imenom in priimkom

Avtorje in avtorice, podpisane s psevdonomom, navajam v tabeli 3.

Psevdonom	Ime in priimek avtorja/avtorice
Vaclav Řiha	Václav Tille
Kurt Klaber	Ivan Vuk
Kozma Teleban, K. T.	Frank Zaitz
E. Marion	Elise Mühringer
Adam Coaldigger	Oscar Ameringer
Veno Venomer	Mile Klopčič
Svetozar Banovec	Rudolf Banovec
Theobald Tiger	Kurt Tucholsky
Covami	William Covington Hall
Janez Samojov	Ivan Vuk
Starogorski	Ivan Vuk
Joaquin Miller	Cincinnatus Heine Miller
Mark Twain	Samuel Langhorne Clemens
Tone Maček	Anton Tanc
Čulkovski	Anton Tanc
Henry Puharich	Andrija Puharich

Tabela 3: Razrešeni psevdonomi

Nekateri avtorji so bili pri uporabi psevdonomov doslednejši, spet drugi so psevdonime uporabljali sporadično. S psevdonomi so se tako podpisovali trije izmed najproduktivnejših slovenskih avtorjev – Ivan Vuk, Mile Klopčič ter Frank Zaitz. Slednja sta se psevdonomov posluževala predvsem pri objavah družbeno-kritičnih ter satiričnih del.

Med tujimi avtorji velja izpostaviti nemško-ameriškega urednika, avtorja in socialista Oscarja Ameringerja, ki je večino svojih del, objavljenih v *Proletarcu*, podpisal s psevdonomom. V nasprotju z Ameringerjem je ameriški pesnik in socialist William Covington Hall svoj psevdonom uporabljal nedosledno.

Zaradi pomanjkanja informacij 45 avtorjev nisem uspela umestiti in razvozlati njihovih morebitnih psevdonomov ter jih narodnostno in spolno opredeliti. Pri tem velja izpostaviti (slovenskega) avtorja K. W. Aramisa. Slednji je v obdobju med letoma 1927 in 1932 pod psevdonomom objavljati tudi v *Slovenskem narodu*.

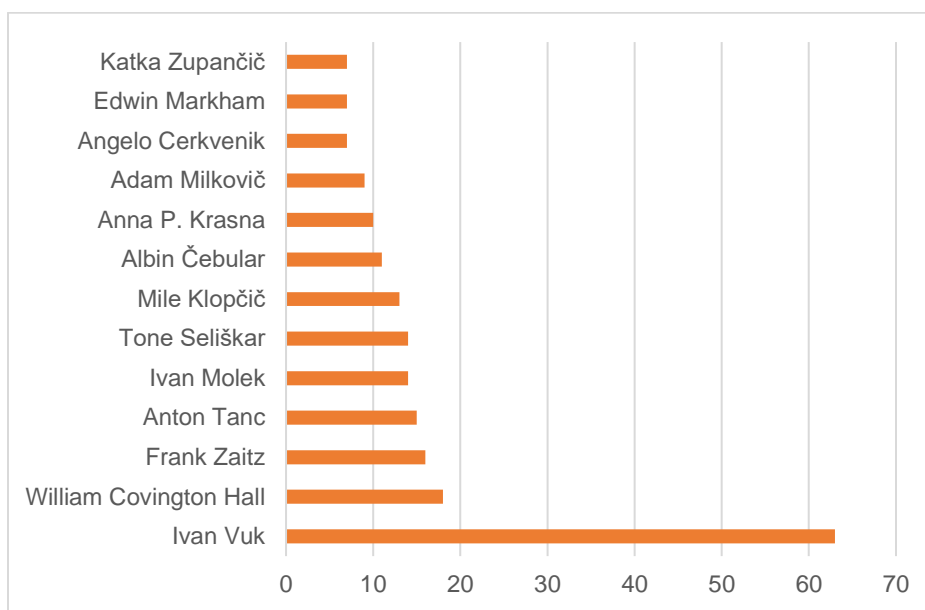
1. Illinois Miner
2. -e-č
3. Saint Bernard
4. Lee Spencer
5. Frank A. Fearnley
6. H. Sandbury Ogden
7. Leo Isaacs
8. I. O. Eastwick
9. Walter R. St. Clair
10. Douglas B. Krantzer
11. Bert Schmit
12. M. Zlatković
13. Don Carlos
14. Jos. A. Mihalka
15. Eden Wilkes
16. Bob Szigethy
17. Laura Tane
18. G. H. Dixon
19. Rose D. Brown
20. Evelyn M. Stuart
21. C. M. Rupel
22. R. H. Knapp
23. Lila C. Temple

24. Diaz
25. Paul Burke
26. Krčan
27. Tomfool
28. George C. Frend
29. John Doe
30. Špela Potovčen
31. H. K. Wilson
32. Grace Lopez
33. Cvetko Krtača
34. R. C. J.
35. J. M. Dare
36. C. S. G.
37. M. L. Tindall
38. Gloria Waldron
39. A Worker
40. Nomis Snomis
41. C. E. Greenwood
42. J. Musard
43. Gertrude Yorke
44. Garnett R. Smith
45. K. W. Aramis

Tabela 4: Neopredeljeni avtorji in avtorice

Zadnji korak pri analizi avtorjev leposlovja predstavlja prikaz literarne produkcije posameznih avtorjev. Pod največ del v slovenskem jeziku se je podpisal Ivan Vuk s 63 objavami, sledita mu Frank Zaitz s 16 in Anton Tanc s 15 deli. Med avtorji, ki so ustvarjali v angleškem jeziku, moram izpostaviti ameriškega pesnika Williama Covingtona Halla z 18 objavami. V deseterici je opaziti še njegovega rojaka Edwina Markhama s sedmimi objavami v angleškem jeziku.

V pretežno moški družbi najdemo tudi dve avtorici, slovenski izseljenki, Katko Zupančič in Anno P. Krasno. Večina njunih del je objavljenih v prvomajskih številkah.

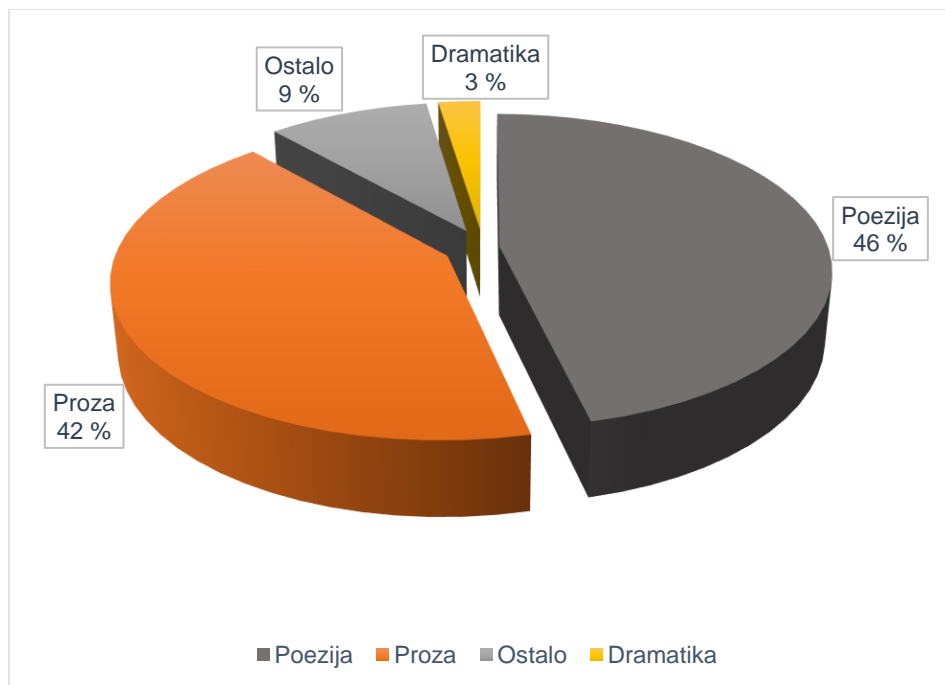

Graf 7: Deset najproduktivnejših avtorjev

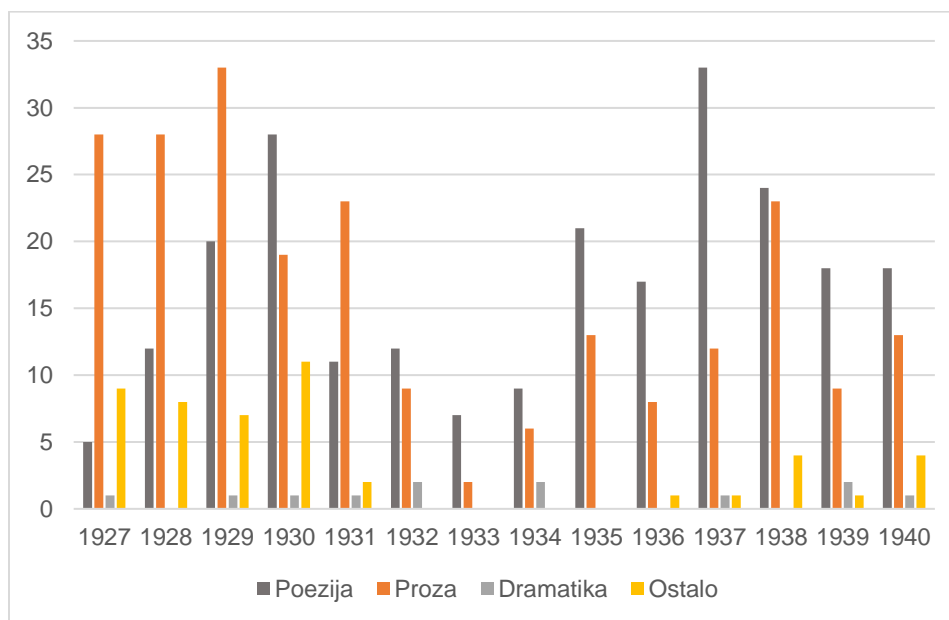
5.5 Analiza zvrsti

Med objavljenimi deli prevladujejo pesmi (232 objav), sledijo prozni prispevki (211 objav), 11 del uvrščamo med dramatiko. Polliterarne objave (spise, potopise, eseje in literarne ocene) uvrščam v kategorijo *ostalo*. Graf 8 prikazuje deleže posameznih literarnih zvrsti, pri čemer upoštevam, da je bilo v izbranem obdobju objavljeno 501 literarno delo. V analizo tako ne zajamem nadaljevanj in ponatisov.

Zastopanost literarnih zvrsti predstavljam tudi po letnikih (graf 9). Med leposlovnimi objavami v prvih treh letih je najti največ proznih prispevkov (okoli 30 letno), sledijo pesmi, katerih število vztrajno narašča, in polliterarne objave. Poezija se je v letu 1930 prvič povzpela na prvo mesto, kjer je z izjemo leta 1931 vztrajala vse do konca leta 1940. V obdobju med letoma 1932 in 1935 je opaziti umanjkanje polliterarnih in dramskih del, kar je povezano s krčenjem časopisnega formata. Uredniki so obdržali daljša prozna dela v nadaljevanjih, nekaj prostora pa so lahko namenili tudi pesmim.

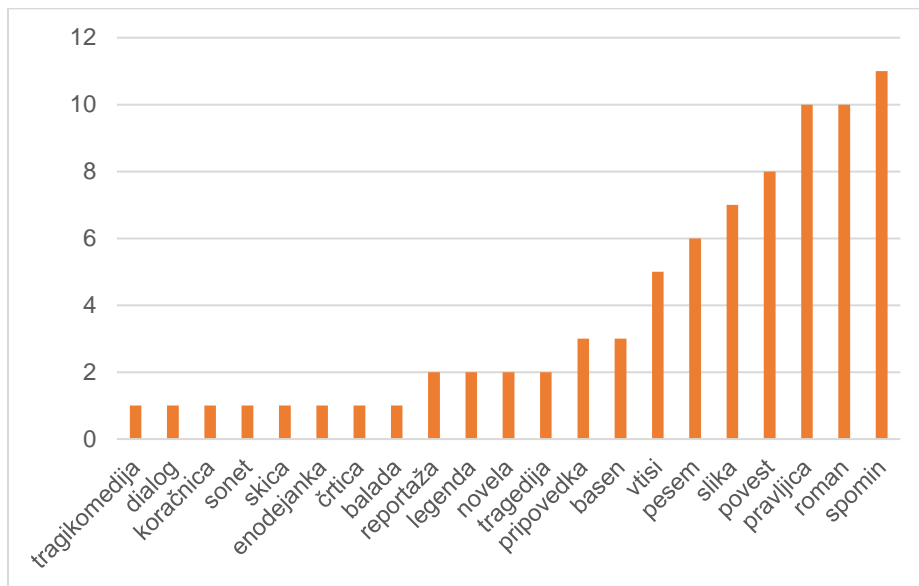
Graf 8: Delež besedil glede na literarno zvrst

Graf 9: Število del glede na zvrst po letnikih

5.6 Podnaslavljanje del

Vrstne oznake v podnaslovih in naslovih so pomemben element pri usmerjanju bralca. Odvisne so od uredniških odločitev, avtorjevih preferenc, duha časa in dolžine besedila. V celotnem obdobju je z vrstnimi oznakami opredeljenih 79 leposlovnih del, kar ustreza 15 % vseh objav.

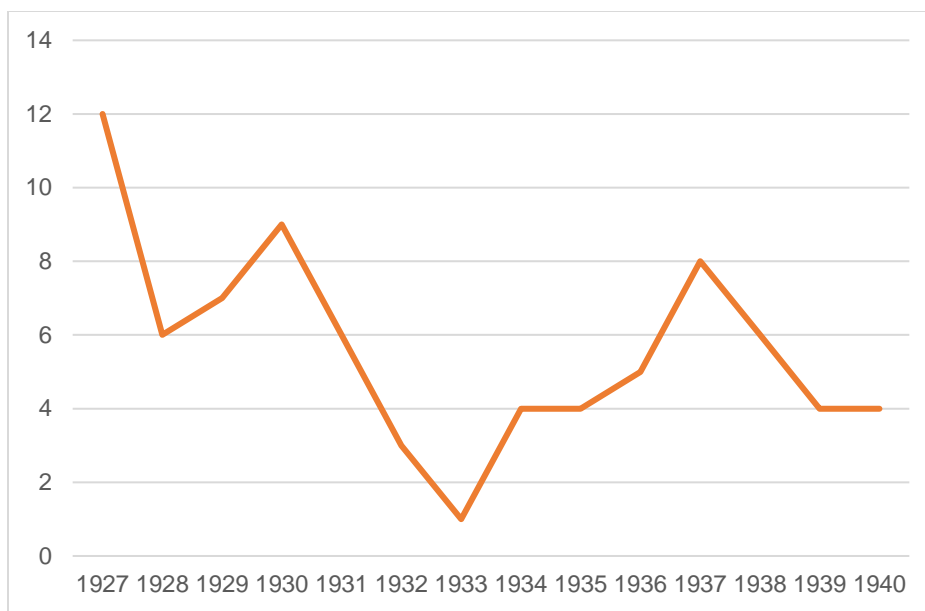

Graf 10: Vrstne oznake v naslovih in podnaslovih

Najpogostejša vrstna oznaka leposlovja v *Proletarcu* je spomin z enajstimi pojavitvami. Sledita mu oznaki pravljica in roman (10). Sedemkrat v podnaslovih najdemo vrstno opredelitev slika oz. sličica. Oznako pesem (6) opazimo zlasti v naslovih leposlovnih del. Krajša prozna dela so v treh primerih opremljena z oznako pripovedka oz. basen. Polliterarna dela nosijo v petih primerih oznako vtisi.

Z oznakami reportaža, legenda, novela in tragedija sta opremljeni dve deli, enkrat se pojavijo vrstne oznake tragikomedija, dialog, koračnica, sonet, skica, enodejanka, črtica in balada. Zanimivo je, da je oznako tragedija v enem primeru vsebovalo prozno delo.

Največ del z vrstno oznako v naslovu oz. podnaslovu je izšlo leta 1927 (12), najmanj pa leta 1933 (1), ko se je *Proletarec* znašel v težavah in objavil najmanj leposlovnih del v obravnavanem obdobju. Število del, objavljenih v posameznem letniku, kot lahko razberemo iz grafa 11, sicer ne vpliva na trend podnaslavljanja.

Graf 11: Kontinuiteta vrstnih oznak v naslovih in podnaslovih

6 ZAKLJUČEK

Z magistrskim delom nadaljujem delo predhodnic – Jane Šter, Maje Pruščević in Nike Serban, ki so predstavile in analizirale leposlovje v izseljenskem časopisu *Proletarec* v predhodnih obdobjih. Omenjene avtorice so se omejila na pet- oz. šestletna obdobja, pričujoče delo pa ponuja pogled v 14 letnikov trdoživega delavskega časnika med letoma 1927 in 1940.

S trdoživostjo časnika je povezana tako pestrost urednikov v obdobju pred 1920 kot številne spremembe formata, vsebine in strukturne zasnove v letih kasneje. V obravnavanih letih je *Proletarec* uspešno vodil Frank Zaitz, pod njegovo taktirko pa je glasilo izhajalo vse do leta 1952.

Leta 1929 je *Proletarec* po desetih letih izhajanja v revijalnem formatu spet izšel v obliki časopisa, istega leta pa so uredniki zadnjo stran namenili angleškim bralcem. Med letoma 1932 in 1935 je glasilo utrpelo izgubo naročnikov, hkrati pa povečalo svoj dolg, zato je izhajalo običajno na dveh do štirih straneh (in ne na osmih).

Osrednji del magistrskega dela predstavlja kronološko urejena bibliografija leposlovja, do katere lahko dostopamo tudi na spletu (Wikivir) in je pripravljena za nadaljnje ukvarjanje in digitaliziranje leposlovja v časnikih.

Bibliografsko urejeno leposlovje je služilo statistični obdelavi podatkov. V *Proletarcu* je v obdobju 1927–1940 izšlo 501 leposlovno delo, največ leta 1929 (60), najmanj štiri leta kasneje (7). Skozi več letnikov je izhajalo več literarnih del, omeniti velja roman *Pod spovednim pečatom* Hansa Kirchsteigerja in literarizirani potopis Franka Zaitza *Preko Atlantika po 31. letih*, katerih nadaljevanja so se raztezala v tri letnike, ter roman *Rim* Émila Zolaja, ki ga spremljamo skozi štiri letnike. Dela v nadaljevanjih sicer predstavljajo šestino vseh leposlovnih objav, dobrih 83 % objav je tako enkratnih. Po letu 1929 narašča število objav v angleškem jeziku, ki v celotnem obdobju predstavljajo 35 % popisanega leposlovja. Del ameriških in angleških avtorjev tako praviloma ne najdemo v prevodu, temveč v izvorniku na zadnjih straneh časopisa. Izvirno leposlovje v angleščini in slovenščini predstavlja 67 % vseh literarnih del, prevodne literature je bistveno manj, nezanemarljiv delež pa predstavljajo neopredeljena dela (19 %), predvsem na račun pomanjkljivega navajanja avtorstva in neuspešnega dešifriranja psevdonomov ter delnih imen.

Avtorji prihajajo s celega sveta, največ je slovenskih in ameriških, sledijo jim ruski in nemški avtorji. Zaradi velike količine neopredeljenega in anonimnega avtorstva se za prikaz porekla posameznih avtorjev nisem odločila.

V zadnjih korakih analize sem se posvetila zastopanosti literarnih zvrsti glede na celotno obdobje in v posameznem letniku ter podnaslavljanju del. Do vključno leta 1931 je več proznih kot pesemskih prispevkov, po letu 1932 je ravno obratno – poezija prevzame prvo mesto in tam tudi vztraja vse do konca obravnavanega obdobja. Skupno predstavlja poezija 46 % vseh objav, 42 % je proze, sledijo polliterarne objave z 9 % in dramatika s 3 %. Z vrstno oznako v naslovu oz. podnaslovu je opremljenih 79 del, največ jih nosi oznako spomin (12), roman (10) in pravljica (10).

S prebiranjem časnika, ki je bralce in bralke kratkočasil pred skoraj 100 leti, sem segla v preteklost. *Proletarec* je vir dragocenega gradiva. Kljub oddaljenosti so podrobno spremljali razmere v svetu in se, preden se je na to odzvala Evropa, opredelili do vzponov diktatur na stari celini. Časnik ponuja tudi prostor za jezikovno analizo gradiva. Dvojezičnost avtorjev in avtoric prispevkov je namreč nedvomno prispevala tudi k bogatenju in širjenju besedišča tam, kjer slovenščina še ni poznala ustreznih poimenovanj.

7 VIRI IN LITERATURA

Gregor Kocijan: *Slovenska kratka pripovedna proza 1919–1941: Bibliografija*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1999.

Proletarec. Digitalna knjižnica Slovenije. (marec–junij 2023)

Proletarec. Illinois Digital Newspaper Collections. (marec–junij 2023)

Maja Pruščević: *Leposlovje v časopisu Proletarec med letoma 1911 in 1916*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2020.

Jana Šter: *Bibliografija leposlovnih del v slovenskem jeziku v časopisu Proletarec med letoma 1906 in 1910*. Magistrsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2019.

SEZNAM PRILOG

Priloga 1: Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je magistrsko delo v celoti moje avtorsko delo, ki je nastalo pod vodstvom mentorja red. prof. dr. Mirana Hladnika. Uporabljeni viri in literatura so navedeni v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, julij 2023

Anamarija Cemič

Priloga 2: Izjava kandidatke

Spodaj podpisana Anamarija Cemič izjavljam, da je besedilo diplomskega dela v tiskani in elektronski obliki istovetno, in dovoljujem objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Datum:

Podpis kandidatke: